

1 | 2022

Seniorilehti

SUOMEN SENIORILIIKE - ARVOKKAAN VANHENEMISEN PUOLESTA RY

**Eläkeläis-
köyhyyttä
torjutaan
Ruotsissa**

8

**Vanhusasia-
valtuutettu
Päivi Topo:
"Painopisteenä
kaikkein
iäkkäimmät"**

4

**Vanhus-
palvelujen
puutteet
syövät
luottamusta**

12

**Ystävyydet
syntyvät
vapaa-
ehtoistyössä**

21

**Naamiot
riisuuntuvat**

16

**Suuri
ratkaisu:
muutto
palvelutaloon**

7

Hei!

**Muistitko maksaa
Senioriliikkeen vuoden
2022 jäsenmaksun?**

**Jos se on unohtunut,
voit maksaa sen tilille
FI86 1745 3000 0875 53
Merkitse viestikenttään:
Jäsenmaksu 2022**

Seniorilehti

Suomen Senioriliike –
Arvokkaan Vanhenemisen Puolesta ry

Ilmestyy kahdesti vuonna 2022
Painos/jakelu 45 000
Painopaikka: Lehtisepät

ILMOITUSKOOT JA HINNAT
(eur alv 0%)

Tekstisivut

Koko sivu	2900 euroa
½ sivua	1500 euroa
¼ sivua	900 euroa
1/6 sivua	670 euroa
1/8 sivua	550 euroa

Mediakortti: www.senioriliike.fi

TOIMITUSKUNTA

Päätoimittaja Heli Stenvall
heli.a.stenvall@gmail.com
puh. 050 568 9336

Eeva Kainulainen
Matti Litukka
Maarit Peltomaa
Mervi Jankko

ULKOASU JA TAITTO

Mervi Jankko
Puh. 040 358 0604
mervi.jankko@gmail.com

KUSTANTAJA/JULKAISIJA

Suomen Senioriliike –
Arvokkaan Vanhenemisen Puolesta ry

TOIMISTO

Siltasaarencatu 4, 4 krs, huone 410
00530 Helsinki
Toimiston puhelinpäivystys
Arkisin klo 10–12
Puh. 050 345 4200
Sähköposti: toimisto@senioriliike.fi
www.senioriliike.fi

HALLITUS 2022

Eeva Kainulainen, puheenjohtaja
Puh. 040 568 0591

Esa Fagerlund, varapuheenjohtaja
Kimmo Kiljunen
Maarit Peltomaa
Timo Stranberg
Sari Tanus
Reijo Vuorento

VARAJÄSEN

Heli Stenvall

Tässä lehdessä

Pääkirjoitus	3
Puheenjohtajalta.....	3
Vanhusasiavaltuutettu Päivi Topo	4
Vanhusneuvostot vaikuttajina	6
Muutto uuteen kotiin.....	7
Miksi emme elvytä omilla rahoillamme?	7
Länsinaapurissa nostetaan eläkkeitä	8
Kansalaisaloite: Eläkkeisiin tasokorotukset	10
Armas Festivaali	11
Marja Jylhä: Vanhuspalvelun puutteet syövät luottamusta yhteiskuntaan.....	12
Terveyskeskuksen uusi palvelu syntyi puhelinsoiton avulla.....	13
Seniorivisa.....	14
Ruokavinkki.....	14
Kirjasuositus	14
Ukrainan sota	16
Koti ja sen ympäristö vaikuttavat vanhuspalvelujen tarpeeseen	17
Ratikka tuli Tampereelle.....	18
Senioriliikkeen sivut	19
Jokainen ihminen on laulun arvoinen	20
Ystävyydet syntyvät vapaaehtoistyössä	21
Äldrerådet i Mariehamn.....	22
Lukijalta: Terveysjätit voittivat vaalit	22
Jäsenhakemus	24

Pääkirjoitus

Hyvät asiat tulevat hitaasti, pahat yllättäen

Hyvien asioiden ajaminen kestää usein kauan ja vaatii kärsivällisyyttä. Sellainen asia on vanhusasiavaltuutetun viran saaminen. Se on ollut Senioriliikkeen tavoitteena alusta asti ja nyt se on toteutunut. Olemme todella iloisia. Sen eteen kamppailtiin laajasti jäsentemme voimin. Ikääntyneet eivät ole kestävyysvaje vaan ryhmä erilaisia ihmisiä, joiden elämä vaa-

tii paneutumista. Lehdes-
sämme on perusteellinen haastattelu ensimmäisestä vanhusasiavaltuutetusta **Päivi Toposta** ja hänen ajatuksistaan.

Aktiivisuus kannattaa. Näin voisi todeta, kun jäsenemme **Anja Kallio** tarttui kokemaansa epäkohtaan soittaessaan terveyskeskukseen. Asia sai positiivisen käänteen ja Helsingin Ka-
lasataman terveys- ja hyvin-

vointikeskukseen perustettiin potilasraati.

Eläkeläisten köyhyys on edelleen toimintalistallamme ja tästä aiheesta ovat lehtemme kirjoittaneet **Paa-vo Jauhiainen, Josa Jäntti ja Reijo Vuorento**. Moni tuntee köyhyyden lompakossaan. Myös epäoikeudenmukaisuuden tunne voi kaihertaa mieltä.

Pahat asiat tulevat nopeasti. Ukrainan sota yllätti,

vaikka pitkään olemme ihmetelleen Putinin hallinnon outoja puheita. Sota herättää pelkoa. Minussakin, vaikka olen syntynyt sodan jälkeen enkä itse ole kokenut sotaa. Pelkoa ei voi kieltää, mutta elämänsä kannattaa ankkuroida arkielämän rutineihin, ihmisten tapaamiseen, ukrainalaisten auttamiseen ja kaikenlaisten kannustavien ja hyvien ajatusten jakamiseen.

Heli Stenvall,
päätoimittaja

Kevät 2022

Aluevaalit on käyty. Hyvinvointialueet ottavat hoitaakseen meidän kaikkien tarvitsemat sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen. Vaalikeskusteluissa kuultiin, että kuntiin jää terveyspalvelujen yksikkö – varmaan erilainen erikokoisissa kunnissa.

Myös pelastajat, ambulanssit ja palokunnat toiminevat lähellä asutuksia. Sosiaalipuolen asioista puhuttiin vähemmän. Mikä siis muuttuu palvelujen tarvitsijan kannalta? Tarkkaa tietoa tullee vasta, kun aluevaltuustot ja organisaatio alkaa toimia ja tehdä päätöksiä.

Tänään on pulaa terveydenhoito- ja hoivahenkilöstöstä

Tiedämme omasta kokemuksesta ja tiedotusvälineiden raporteista, miten ikäihmiset voivat jäädä

heitteille, vangiksi kotiin. Kuinka hyvinvointialueet tuovat tähän parannuksen? Vaalikeskusteluissa puhuttiin johtamisen ja hoitajien urapolkujen kehittämisestä, koulutuksesta, ulkomaalaisesta työvoimasta, digipalveluista.

Kehittämistyö vie vuosia. Suuret ikäluokat alkavat olla hoivakunnossa 10–15 vuoden kuluttua. Siihen mennessä hoito- ja hoivahenkilöstöä on siirtynyt runsaasti eläkkeelle.

Mitä voimme kansalaisina ja Senioriliikkeen jäsenenä tehdä?

Ryhdytään seuraamaan hyvinvointialueiden työtä ja tuomaan aluevaltuutetuille konkreettisia tietoja ja kokemuksia alueen tilanteesta: hoitoon tai hoivaan pääsystä, hoivakotien ja kotihoidon

palveluista, henkilöstön määrästä ja jaksamisesta.

On kuultu, että hoivakodeissa on tyhjiä paikkoja, mutta hoivaan ei vain pääse. Ei ole henkilöstöä. Myös hoivakotien mahdollisista tyhjästä tiloista on hyvä ilmoitella omalle valtuutetulle.

Tehkää alueellanne ehdotuksia, miten ikäihmisten palveluja voidaan parantaa

Joissakin kunnissa on järjestetty omahoitaja palvelu. On myös potilasneuvostoja. Digitaalisia palveluja on kehitetty. Antakaa ideoita yhteiseksi hyväksi. Ikäihmisillä pitää olla samat oikeudet hyvään hoivaan ja kotihoitoon kuin muillakin ikäluokilla.

Senioriliike järjestää keskustelutilaisuuksia, jossa sosiaali- ja terveydenhoidon johdolle annetaan

mahdollisuus kertoa, miten hyvinvointialueiden palvelut järjestetään. Toivotaan, että koronatilanne paranee ja voimme taas tavata tapahtumissa, tiedotus- ja keskustelutilaisuuksissa.

Eeva Kainulainen,
puheenjohtaja

Vanhuusasiavaltuutettu Päivi Topo:

Suomen ensimmäinen vanhus-
asiavaltuutettu, valtiotieteen tohtori
Päivi Topo siirtyi virkaan Ikäinstituutin
johtajan tehtävästä.

Kuva: Brand Foto

Työn painopisteenä palveluja tarvitsevat iäkkäät

Vanhusasiavaltuutetun tehtävässä tammikuun puolivälissä aloittanut Päivi Topo on isojen haasteiden edessä. Ikääntyneet ovat suuri joukko erilaisia ihmisiä omine tarpeineen, ilonaiheineen, ongelmineen, kuten kaikki muutkin ikäluokat. Ikäihmisillä on kuitenkin enemmän sairauksia ja kremppoja kuin nuoremmilla. Keho haurastuu iän myötä. Elämän viime vuosina hyvin monet iäkkäät ovat riippuvaisia muiden antamasta avusta ja palveluista.

”Painopisteeni onkin juuri tässä ikäryhmissä, ihmisissä, jotka ovat riippuvaisia palveluista. Heidän asemansa parantamiseen tarvitaan enemmän vaikuttamistyötä, sanoo **Päivi Topo**.

Haastattelua tehtäessä Päivi Topo on ollut vähän yli kuukauden virassaan. Aluksi hän haluaa saada kattavan kuvan iäkkäiden tilanteesta. Hän tapaa laajasti päätöksentekijöitä, haastattelupäivänä hän tapasi peruspalveluministeri **Aki Lindénin**. Aiemmin hän oli kuultavana Eduskunnassa. Tapaamiset jatkuvat mm. Sosiaali- ja terveysministeriössä ja järjestöissä.

Senioriliikkeen jäsenet pääsevät keskustelemaan Päivi Topon kanssa 27.4., jolloin järjestetään Senioriliikkeen kevätkokous. Hän saa myös Senioriliikkeen jäsenten lähettämät kysymykset ja kommentit ennen kokousta.

Ennakoivaa työtä iäkkäiden olojen parantamiseksi

Päivi Topo kuvaa työtään ennakoivana tehtävänä. Tämä tarkoittaa iäkkäiden huomioonottamista kautta linjan poliittisessa päätöksenteossa.

Vanhusasiavaltuutetun tehtävät määritellään laissa. Mandaatti on samanlainen kuin esimerkiksi lapsiasiavaltuutetulla. Hän ei voi puuttua yksittäisiin kansalaisten kohtaamiin ongelmiin. Hän kuitenkin neuvoa, mihin viranomaisiin tulee ottaa yhteyttä, jos on tarve valittaa. Vanhusasiavaltuutetun toimisto rakentaakin tietopaketin, jossa annetaan neuvoja eri viranomaisyhteyksistä.

Vanhusasiavaltuutetun tehtävä eroaa yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävästä. Yhdenvertaisuusvaltuutettu voi puuttua yksittäisiin yhdenvertaisuutta koskeviin ongelmiin silloin, kun on kyse ikäsyrynnästä.

Kolmen asiantuntijan toimisto

Vanhusasiavaltuutetun toimistossa tulee olemaan kolme asiantuntijaa. Vanhusasiavaltuutetun lisäksi toimistoon tulee juristi sekä

henkilö, joka tuntee palvelut ja etuudet. Näitä asiantuntijoita haetaan parhaillaan. Toiminnan taustatueksi on suunnitteilla ainakin seniorivaikuttajien työryhmä. Toimisto on yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston yhteydessä, mutta kuitenkin itsenäisenä ja riippumattomana viranomaisena. Yhteistyötä tehdään yhdenvertaisuusvaltuutetun kanssa iäkkäiden etujen ajamiseksi.

Koti kuin rautatieasema

Kotihoito on ollut viime vuosina vanhusten hoivan painopiste. Kotona asuvien vanhusten on kyettävä asumaan turvallisesti, elämään mahdollisimman hyvää elämää. Heidän tulee saada sosiaalitoimen sekä perusterveydenhuollon ja tarvittaessa erikoissairaanhoidon palvelut, kotikuntoutusta ja toimintakyvyn vahvistamista, monipuolista ravintoa, puhtaudesta ja hygieniasta pitää huolehtia.

Kotihoidossa asuva ihminen voi olla myös erittäin yksinäinen, tarvitaan erilaisia virikkeitä elämään. Mutta näin ei aina ole. Siitä on julkisuudessa tavan takaa järkyttäviä esimerkkejä. Vanhus joutuu olemaan kotona paikallaan tai jopa vuoteessa kotihoidon käyntien välillä, vaikka tarvittaisiin enemmän liikkumista

- Ihmisten koti voi olla kuin rautatieasema, jossa liikkuu erilaisia auttajia, Päivi Topo kuvaa nykyistä tilannetta.

- On liian monta toimijaa, se on kuin mosaiikki, jossa on paljon saumakohtia. Onko järkevää, että monet erilaiset palvelut tuodaan erillisinä kotiin, hän kysyy. Tämä tilanne on arvioitava uudelleen ja asetettava asiakas keskipisteeseen.

Päivi Topolla on omaa kokemusta kotipalveluista. Opiskeluaikoinaan hän toimi työuransa alussa kotiaavustajana. Hän auttoi monenlaisissa asioissa, kaupassa käynnissä, ruuanlaitossa ja erilaisissa askareissa. Tosin, hän toteaa, että aika oli silloin toinen, ei ollut niin paljon palveltavia.

Hoivakodit

Kaikki eivät pärjää kotona kotihoitojen turvin. Seniori-

riliikkeelle on tullut paljon kommentteja siitä, että hoivapaikan saaminen on vaikeaa, vaikka iäkäs ihminen on erittäin huonokuntoinen. Hoivapaikalla voidaan antaa tukea usealle samassa ajassa kuin kotihoitoon viedään palvelu yhdelle.

Hauraalle vanhukselle hoivakoti tuntuu turvallisemmalta kuin yksin kotona asuminen. Parhaimmillaan hoivakoti luo mahdollisuuden välttää yksinäisyyden kokemusta. Hoivakotien kehittämiseen pitäisi panna panoksia, lisätä huoneväljyyttä ja yhteistä toimintaa. Tästä on Senioriliikkeen jäseniltä tullut paljon toiveita. Päivi Topon selkeä linjaus: – Hoivapaikkoja tarvitaan lisää.

Lapsilla on subjektiivinen oikeus päivähoitoon. Iäkkäillä on oikeus saada apua, mutta avun saanti riippuu monesta tekijästä. Pitäisikö ikäihmisillä olla subjektiivinen oikeus hoivaan? Päivi Topo katsoo, että asiasta pitäisi lähteä vakavasti keskustelemaan.

Hoitohenkilökuntaa lisää, mutta miten?

Hoito- ja hoivahenkilöstön pula on yksi merkittävimmistä syistä siihen, että sairaalahoidon, vanhuspalvelujen ja kotihoidon laatu on monissa paikoissa huonoa. Negatiivinen kierre ruokkii tilannetta. Kun henkilöstö ei voi tehdä työtään riittävän hyvin ja työ kuormittaa jatkuvasti liikaa, alalta poistuminen kasvaa.

Lisäksi seuraavien 10 vuoden aikana Kuntaliiton mukaan eläkkeelle jää kuntasektorilta yli 30.000 sairaanhoitajaa ja lähihoitajaa. Jo nyt puuttuu soite-koulutettuja, tehtäviin ei löydy tarpeeksi hakijoita ja koulutuksen aloituspaikat eivät täyty. Mistä uutta henkilöstöä alalle?

Päivi Topo peräänkuuluttaa systemaattista ja avarakatseista arviota siitä, mistä tilanne johtuu. Asiakkaiden tarpeet on nostettava toiminnan keskiöön kaikessa toiminnassa. Tarvitaan uusia ajatuksia siitä, miten työt on järjestettävä, meneekö liikaa aikaa hallintoon. Päivi Topo näkee, että tulevaisuudessa hoitajakoulutetut toimivat enemmän konsultoivassa

roolissa opastamassa muita työyhteisön työntekijöitä.

Yhteisöllisyys ei ole seinissä vaan ihmisten välillä

Ikäihmiset asuvat yhä enenevässä määrin yksin. Jos liikkuminen on vaikeaa, jopa mahdotonta, yksinäisyys on jokapäiväinen taakka. Saatamme haikailla vanhojen aikojen perään, jolloin kolme sukupolvea asui yhdessä. Nykyelämä ei siihen taivu.

Monet työikäiset asuvat kaukana vanhemmistaan, elämän ruuhkavuodet vievät paljon aikaa, vaikka haluaisikin olla vanhempiensa kanssa enemmän. Kotihoito pyörittää antamassa lääkkeitä ja ruuan. Rupatteluun ei jää aikaa. Seurakunnat ja järjestöt tekevät arvokasta työtä järjestämällä ystäväpalvelua, mikä hieman helpottaa tilannetta.

Asumisratkaisuja pohtivat monet tahot. Yhteisöllisyys on useimmiten tavoitteena. Ympäristöministeriö toteuttaa parhaillaan ikäntyneiden asumisen toimenpideohjelmaa tavoitteena lisätä asumisen ja asuinympäristön ikäystävällisyyttä.

– Yhteisöllisyys on liima asukkaiden välillä. Asumisratkaisuilla voidaan asiaan vaikuttaa, mutta yhteisöllisyys ei ole pelkästään seinissä vaan on kyse ihmisten välisestä kanssakäymisestä, Päivi Topo kiteyttää.

Naapurin huomioiminen, ystävällinen sana porraskäytävässä tai pihalla, voi pelastaa päivän. Hän viittaa myös Ikäinstituutin Kotikulmilla -projektiin, jossa luotiin toimintamalli ja vinkkejä iäkkäiden keskinäiseen toimintaan taloyhtiöissä. Iäkkäiden asukkaiden vetämää toimintaa on taloyhtiöissä ympäri maata.

Terveys- ja sairaanhoito

Perusterveydenhuollon palvelujen saatavuus ja saavutettavuus on tärkeä ikäntyneiden ihmisten hyvän elämän kannalta. Saatavuus on heikentynyt vuosi vuodelta. Hoitoon pääsy vie aivan liian paljon aikaa. Uusien hyvinvointialueiden nähdään helpottavan tilannetta, mutta se vie aikaa.

Senioriliikkeen jäsenet

kommenteissaan tuovat esille hoitoon ja kuntoutukseen pääsyn keskeisenä terveydenhoidon ongelmana. Terveyskeskuksiin toivotaan ikäihmisten kokonaisvaltaisen terveystilanteen selvitystä ja seurantaa ja peräänkuuluttavat yli 70-vuotiaille säännöllisiä terveystarkastuksia sekä geriatriapalveluja. Ehdotetaan myös seniorineuvoloita.

Päivi Topo jakaa huolen hoitoon pääsystä. Hän näkee parhaaksi ratkaisuksi hyvinvointikeskuksen, jossa ikäihmiset saisivat kaikki palvelut samasta paikasta: neuvonnan, terveydenhoitopalvelut, kuntoutuksen, apuvälineet ja muita palveluja. Hän toivoo, että ei tehdä erillisratkaisuja, vaan keskitetään palvelut hyvinvointikeskuksiin.

Yhteistoiminta vanhusneuvostojen kanssa

Kunnissa on lakisääteisesti vanhusneuvostot, jotka toimivat ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi.

Vanhusneuvostolla on mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta. Hyvinvointialueille tulee myös koko alueen vanhusneuvostot.

Päivi Topo katsoo, että vanhusneuvostot saavat työhönsä liian vähän tukea ja koulutusta. Tiiviimpää yhteistyötä ikääntyneitä edustavien toimijoiden kanssa tarvitaan.

Teksti:
Eeva Kainulainen

Vanhusasiavaltuutetun tehtävät:

Vanhusasiavaltuutetun tehtävänä on edistää ikääntyneiden oikeuksien toteutumista. Tehtävässään vanhusasiavaltuutetun tulee:

1

seurata ja arvioida ikääntyneiden asemaa ja oikeuksien toteutumista;

2

seurata lainsäädäntöä ja yhteiskunnallista päätöksentekoa sekä **arvioida** niiden vaikutuksia ikääntyneisiin;

3

tehdä aloitteita, antaa lausuntoja sekä **osallistua** yhteiskunnalliseen keskusteluun;

4

laatia ja teettää selvityksiä sekä julkaista raportteja;

5

edistää tiedotusta ja välittää ikääntyneitä koskevaa tietoa;

6

edistää yhteistyötä ikääntyneiden asioita käsittelevien sekä ikääntyneitä edustavien toimijoiden välillä

Vanhus-neuvostot vaikuttajina

Vanhusneuvosto on lakisääteinen kunnassa (Kuntalaki 410/2015, §27), ja tulevilla hyvinvointialueilla (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, §32). Vanhusneuvostojen kokoonpanon, valinnan ja toimintatavat kunta ja hyvinvointialue voivat itse päättää. Paikalliset eläkeläisyhdistykset ovat usein edustettuina neuvostoissa.

Miten kuntien vanhusneuvostot vaikuttavat?

Vanhusneuvoston toiminta ulottuu kunnan kaikille toimialoille. Vanhusneuvostot käsittelevät valmistelussa olevia suunnitelmia, arvioitavia seurantaraportteja ja lautakunnissa päätettäviä asioita. Lausuntoja annetaan asioista, jotka liittyvät asumiseen, elinympäristöjen kehittämiseen, liikkumisen turvallisuuteen, palvelujen laatuun ja riittävyyteen, ympäristön esteettömyyteen, lähipalvelujen toimivuuteen sekä kulttuuri- ja liikunta-palveluihin. Osallistuminen lautakuntien ja valtuustojen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella on suoraa vaikuttamista päätöksentekoon. Vanhusneuvostot tekevät aloitteita epäkohdista ja ehdotuksia niiden

parantamiseksi. Kantaa ottavat artikkelit paikallislehdissä ovat tapa tuoda ikäihmisten asioille näkyvyyttä.

Vanhusneuvostot osallistuvat julkisten tilojen ja ikäystävällisen ympäristön esteettömyyskartoitusten tekemiseen ja epäkohtien esille tuomiseen.

Yhteistyö ja verkostoituminen on tunnetusti hyvä tapa vaikuttaa. Tapahtumien ja yleisötilaisuuksien järjestäminen ajankohtaisista aiheista on keino saada iäkkäiden ääntä kuuluviin, esimerkkeinä luottamushenkilöiden paneelikeskustelut ja vanhusfoorumit.

Vaikuttamisen edellytyksiä ovat tiedon saaminen ajankohtaisista, valmisteilla olevista asioista ja tiivis yhteistyö viranhaltijoiden kanssa. Hyvä käytäntö on, että vanhusneuvostoon nimetään eri toimialojen

päättävässä asemassa olevia viranhaltijoita, jolloin vanhusneuvosto saa ajankohtaista tietoa valmistelussa olevista asioista ja ennakkovai-kuttamisesta.

Erityisen tärkeää on sihteerin nimittäminen kunnan työntekijöistä ja hänelle riittävän ajan varaaminen vanhusneuvostotyöhön. Vanhusneuvostot ovat ikäystävällisen kunnan asiantuntijoita.

Kerttu Perttilä
Espoon vanhusneuvoston jäsen

Vanhusneuvoston tehtävänä on

Edistää

viranomaisten, ikääntyneiden ja eläkeläis- ja vanhusjärjestöjen yhteistoimintaa kunnassa.

Varmistaa

ikäntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kunnassa.

Vaikuttaa

kaupungin eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Osallistua

vuosittain iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaali- ja terveyspalvelujen riittävyyttä ja laatua koskevaan arviointiin.

Tehdä

aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja kaupungin viranomaisille ikääntyneitä koskevissa asioissa.

Muutto uuteen kotiin, seniori- ja palvelutaloon

Viime marraskuussa sain puhelinsoiton. Realia asuntovuokrauksesta soitettiin. Nyt olisi saatavilla senioriasunto, jollaista olen hakenut: kaksi huonetta 50-60 neliötä ja ensimmäisessä kerroksessa. Ai jaa... olin jo ehtinyt unohtaa, että tällaisen hakemuksen olin tehnyt. Eikun katsomaan.

Kohde on uusi, lokakuussa valmistunut seniori- ja palvelutalo Malminkartanossa, punatiilinen. Talon nimi on Tyvene. Tämä on rakennuttajayrityksen nimi. Se kuvastaa tyyneyttä ja rauhallisuutta. Yritys rakennuttaa hoiva- ja seniorikoteja ikäihmisille.

Hetkinen – enhän minä, 73-vuotias yrittäjä, ole vielä hoivan tarpeessa. Ajattelin kuitenkin katsoa, koska perusteellisen remontin takia olisin joutunut joka tapauksessa muuttamaan muutamaksi kuukaudeksi pois edellisestä asunnostani.

Eletään helmikuun loppua. Euroopassa on sota, vuoroin vihmoo vettä ja räntää, välillä on täysi lumikaaos. Tässä nyt istun upouudessa kodissani ensimmäisessä kerroksessa, 53 neliötä kuten toivoin. Asunnon materiaalit ovat ihanan lämpimiä, vaaleat koivu-

laudoista tehtyt lattiat, käsitelty likaa hylkiviksi. Lattialämmitys, huonekorkeus noin 3,3 metriä. Suuret ikkunat.

Melkoinen tavaroiden sekamelska täällä on. Ystävät lohduttavat: kyllä tavarat hakeutuvat ajan kanssa paikoilleen. Ehkä niin.

Tämä on jännä konsepti. Osa asunnoista on senioriasuntoja ja osa hoivaa tarvitseville mm. muistisairaille. Viisikerroksisen talon toinen ja kolmas kerros ovat näitä hoivaosastoja ja muut asunnot tavallisia senioriasuntoja. Mutta on muutakin: edullinen lounasravintola, saunaosastot, kuntosali, kerhotilat, kesällä yhteistilat piha-alueilla ja mahdollisuus tilata siivous. Itse kokeilin jalkahoitoa, vastaanotto on tässä muutaman askeleen päässä.

Tyvenen toimitusjohtaja **Marja Kokko** kertoo, että heillä on tällainen yhdistetty seniori- ja hoivakoti Malmin-

kartanon lisäksi myös Järvenpäässä. Näitä on tulossa lisää, kunhan tontteja löytyy: rauhallinen paikka, hyvät liikenneyhteydet ja palvelut lähellä.

Tyvenen omistavat työeläkeyhtiö Elo, henki Fennia, apteekkien eläkekassa ja Yrjö Janssonin säätiö.

Kolmen viikon asumisen jälkeen voin sanoa, että oli onnistunut ratkaisu muuttaa tällaiseen taloon. Erityisesti arvostan ikätoverien seuraa. Meillä on yhteistä historiaa. Suuret ikäluokat rulettaa, päiväkerhossa tapaamme viikottain. Nauru raikaa.

Ikä ei ole sairaus, ihanaa olla omien ikäisten seurassa!

Leena Pakkanen

Miksi emme elvytä omilla rahoillamme ilman lisävelkaa?

Teksti: Josa Jäntti kuva: Shutterstock

Erinomaisen työeläkejärjestelmämme ansiosta olemme keränneet lähes viidenkymmenen vuoden ajan työeläkemaksuilla ja niistä saaduilla tuotoilla jättisuuret rahastot, reilusti yli kaksisataa miljardia.

Niiden tuotot ovat olleet viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana todella hyvät. Vain pari kertaa on tullut miinusta. Kuitenkaan emme ole käyttäneet sijoitustuotoista juuri lainkaan työeläkkeiden korotuksiin. Jo rahastojen nykysuuruus takaa sen, että korkotuotot kasvattavat tulevaisuudessa pienen - muutaman prosentinkin - sijoituskoroilla rahastot aikanaan todella suuriksi. Viidenkymmenen vuoden kuluttua lähes tuhanneksi miljardiksi.

Siitäkin huolimatta, että jos töissä olevien työeläkemaksut joksikin aikaa eivät riittäisi työeläkkeiden maksamiseen, niin sijoitustuotot ovat suuresta rahastokokonaisuudesta sitä luokkaa, että työeläke-rahaston pääomasta ei tarvitse koskaan käyttää. Tuotot riittävät paikkaamaan hetkellisen vajauksen. Loppujäännös tuotoista kasvattaa edelleen rahastoja. Tästä johtuen nyt töissä olevat tulevat saamaan kunnon eläkkeet.

Tulevaisuuden eläkeläisetkin köyhtyvät taitetun indeksin vuoksi

Jos työeläkkeitä korotettaessa käytetään edelleen taitettua indeksiä, niin

tulevaisuudenkin eläkeläiset köyhtyvät lain perusteella. Siksi jo nyt voitaisiin korottaa työeläkkeitä. Se tapahtuisi muuttamalla nykyinen ns. taitettu indeksi puoliväli - indeksiksi. Se merkitsee, että työeläkkeitä korotettaisiin ottamalla huomioon puolet elinkustannusten noususta ja puolet palkkojen noususta.

Kun työeläkkeensaajia on yli puolitoista miljoonaa, niin korotukset lisääisivät tuntuvasti kulutusta ja verotuloja. Niitä voitaisiin käyttää esim. kansan- ja takuueläkkeiden korottamiseen. Nehän maksaa valtio, joka ottaa koko ajan lisää velkaa. Eläkeläiset voisivat käyttää korotusrahansa paitsi tavarakulutukseen myös hoiva-, terveys- ja kuntoutuspalveluiden ostamiseen ja kotien remonttiin. Näin ne lisääisivät uusia työpaikkoja ja siten lisää verotuloja.

En ymmärrä, miksi Eduskunta ja kansanedustajat eivät käytä elvytykseen tätä keinoa - työeläkeindeksin muutosta. Siihen ei tarvittaisi valtion varoja eikä "ryöväystä" työeläkerahastoista - vain pieni osa niiden mahtavista rahastojen tuotoista.

Länsinaapurissa pieniä eläkkeitä nostetaan ja verotus yhtenäistetään

Ruotsissa on päätetty nostaa pienimpiä työeläkkeitä ja takuueläkkeitä samalla, kun palkansaajien ja eläkeläisten verotus yhtenäistetään ensi vuoden alusta kaikilla tulotasoilla.

Ruotsin eläkejärjestelmä on, kuten useimmissa muissakin maissa, meitä monimutkaisempi. Myös lähtökohta on osin toinen: Ruotsissa ajatuksena on, että jokainen sukupolvi rahoittaa omat eläkkeensä.

Riitelyä siitä, onko järjestelmä jonkun sukupolven mielestä liian antelias tai väärä, ei käytännössä ole. Enemmän keskustellaan varojen riittävyydestä ja oikeudenmukaisuudesta, vaikka lakisääteisten etuuk-sien rahastointiaste on Suomea alhaisempi.

Ruotsissa eläkeläisköyhyys alhainen, leipäjonoja ei ole

Ruotsin järjestelmä on monimutkainen, mutta perusteitaan varsin selkeä. Valtio rahoittaa osaltaan, mutta valtaosa hoidetaan työnantajien ja työntekijöiden toimesta. Ruotsissa paljon keskustelua ovat viime vuosina aiheuttaneet pienet eläkkeet

ja eläkeläisten toimeentulo siitäkin huolimatta, että eläkeläisköyhyys on Ruotsissa alhainen, leipäjonoja ei ole.

Ruotsin järjestelmässä on myös paljon puhuttu jarru, eli että jos kerätyt velvoitteet ylittävät kerätyt tulot, niin eläkkeiden tasoa voidaan jopa alentaa.

Lakisääteiset rahastot Suomea pienemmät

Erityisen tärkeä kysymys on ollut periaateratkaisu siihen, onko parempi elää ja kuluttaa tänään kuin säästää tulevaisuuteen. Ruotsin Eläketurvakeskuksen (Pensionsmyndighet) johtaja **Daniel Barr** on korostanut, että Ruotsin rahastot antavat hyvän pohjan pienten ansioeläkkeiden korottamiselle. Näin siitäkin huolimatta, että Ruotsin lakisääteiset rahastot ovat reilusti Suomen jättiläisrahastoja pienemmät ja toisaalta kompensatioaste meitä korkeampi. Keskimääräinen ansioon perustuva

eläketaso on nyt noin 50%, loput tulevat työmarkkinaeläkkeistä, 20%, jopa 30%, eli eläke voi nousta jopa 80%:iin palkasta.

Tällä hetkellä järjestelmä on noin 80 miljardia euroa ylijäämäinen ja Eläketurvakeskuksen johtajan mukaan tämä antaa merkittävästi liikkumavaraa nostaa pienimpiä eläkkeitä samalla kun eläkkeellesiirtymisikää nostetaan.

Ruotsissa ei ennakoida eläkemenoja 50 vuoden päähän

Ruotsissa asuneena ja siellä opiskelleena en koskaan havainnut Suomelle tyypillistä tapaa ennakoida tulevaisuutta jopa 50 vuoden päähän ja sen pohjalta tehdä tämän päivän ratkaisuja. Tulevaisuus on arvaamaton, pieleen meilläkin ovat menneet kaikki ennusteet esimerkiksi eläkerahastojen kehityksestä tai väestön muutoksista.

Viime vuosien muutoksia Ruotsissa:

2016:

Alle 1 000e/kk ansaitsevien eläkkeensaajien ja palkansaajien verotuksen ero (=pensionärs katt) poistetaan

2018:

Eron poisto laajennetaan koskemaan 1 700 e/kk.

2020:

Takuueläkkeen perusosaa nostetaan 20 e/kk. Eläkeläisten asumistuen katto nostetaan 700 euroon ilman verovaikutuksia (nettona). Samalla ehtoja kevennetään niin, että yhä useampi pääsee sen piiriin.

2021:

Palkansaajan ja eläkkeensaajan verotuksen erot poistetaan. Luodaan uusi ansaintaeläkkeen lisäeläkejärjestelmä, jonka perusteella noin 1,2 miljoonalle pitkään pienipalkkaisessa työssä toimineen työeläkkeen tasoa

nostetaan. Noin 300 000:lle parannus on noin 60 e/kk, useimmille vähemmän. Maksatus käynnistetty 1.9.2021.

2022:

Eläkkeensaajan asumistuki nostetaan 750 euroon/kk. Samalla muutetaan muita perusteita niin, että yksinasuvan nettotulot kasvavat vähintään 40 e/kk. Takuueläkkeeseen tulee lisäosa, jonka perusteella noin puoli miljoonaa hyvin pienellä eläkkeellä toimeentulevien eläketurvan tasoa nostetaan jopa 100e/kk nettona.

Uudistus koskee yli miljoonaa Ruotsin eläkeläistä.

2023:

Eläkeläisten ja palkansaajien verotus yhtenäistetään kaikilla tulotasoilla.

Eläketulon ja palkkatulon verotus yhtenäistyy

kaikilla tulotasoilla vuoden 2023 alusta lukien.

Ruotsissa tätä on ponnekkaasti ajanut SPF Seniorerna yhdistys, jonka toimintaan voit tutustua sivuilla:

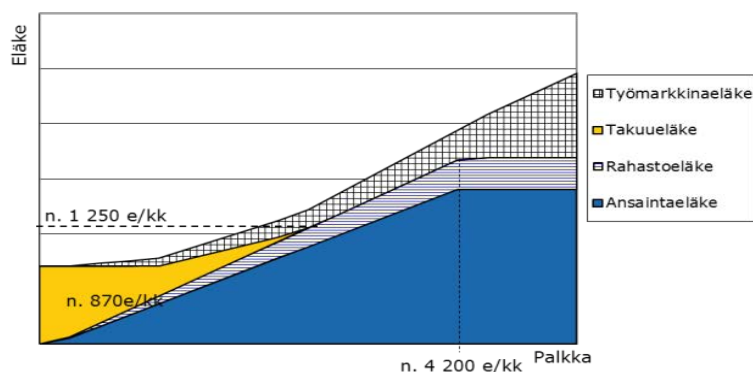
www.pensionarsskattkalkylatorn.se/

Suomen Senioriliike käynnistää vastaavan kampanjan Pohjanlahden tällä puolen – tule mukaan!

www.senioriliike.fi

Ruotsin eläkejärjestelmä eri tulotasoilla on suurin piirtein tällainen (2020):

Faktaa: Ruotsin eläkejärjestelmä

Ruotsissa asumisperusteinen verovaroin maksettava takuueläke turvaa jokaiselle peruseläkkeen. Työeläke kattaa palkansaajat ja yrittäjät. Se jakaantuu kahteen osaan: ansioeläkkeeseen ja rahastoeläkkeeseen. Työeläke määräytyy maksuperusteisesti. Järjestelmää on nyt muutettu niin, että v. 1954 jälkeen syntyneiden eläke määräytyy kokonaan ansio- ja rahastoeläkkeestä.

Lakisäateisten eläkkeiden lisäksi Ruotsissa on kattavat työmarkkinasopimuksiin perustuvat lisäeläkejärjestelmät sekä julkisen että yksityisen sektorin palkansaajille. Niiden piiriin kuuluu noin 90 % palkansaajista.

Ruotsissa on myös eläkekatto, joka v. 2020 oli noin 6 500 e/kk.

Vakutuskassa (Försäkringskassa) hallinnoi lakisäateisiä työkyvyttömyyseläkkeitä, sairausvakuutusetuksia ja muita sosiaalivakuutusetuksia.

Eläkeviranomainen, Pensionsmyndigheten, (PM) hallinnoi lakisäateisiä

vanhuus- ja perhe-eläkkeitä, joiden maksamisen se myös hoitaa. Se hallinnoi myös rahastoeläkkeitä ja välittää maksut vakuutetun valitsemiin rahastoihin.

Vakuutetulla oli v. 2020 valittavanaan 70 rahastoyhtiötä ja 483 rahastoa. Vakuutettu voi valita korkeintaan viisi eri rahastoa. Rahastoja voi vaihtaa maksutta. Mikäli vakuutettu ei tee valintaa, rahastoeläkevarat sijoitetaan valtiollisen Sjunde AP-fondenin hoitamaan rahastoon.

Eläkemaksut ohjataan Ruotsin eläkepuskurirahastoon, ns. yleiseen eläkerahastoon (AP-fonden), jonka varat on varattu ainoastaan vanhuuseläkejärjestelmän ansaintaeläkkeen rahoittamiseen.

Kun eläkemenot ylittävät eläkemaksutulot, käytetään puskurirahastoa eläkkeiden rahoittamiseen. Rahastot ovat olleet nettomaksajia vuodesta 2009 lähtien.

Vanhuuseläkejärjestelmän ansaintaeläke perustuu jakojärjestelmärahoitukseen. Rahastoeläke perustuu täyteen rahastointiin. Vanhuu-

seläke on maksuperusteinen, ja maksu on kiinteä 18,5 prosenttia.

Sosiaalivakuutus rahoitetaan pääasiallisesti työnantajan ja työntekijän maksamilla sosiaalivakuutusmaksuilla. Pääosa rahoitusvastuusta on työnantajalla, sillä työntekijä maksaa ainoastaan yleistä eläkevakuutusmaksua, joka on seitsemän prosenttia palkasta, ja se peritään ansiokaton alittavasta palkan osasta. Työnantajan maksu peritään koko palkasta.

Takuueläke rahoitetaan verovaroin. Lisäksi valtio maksaa eläkkeet sellaisilta aloilta, joilta eläkettä kertyy laskennallisten tulojen mukaan (esim. lastenhoitoaika).

Reijo Vuorento
Kokemusasiantuntija
julkinen talous.

Eläkkeisiin tasokorotus, eläkkeiden verotukseen tasa-arvoa palkansaajien kanssa

Työeläke on suuren yleisön mielialoja liikuttava mutta ennen kaikkea eläkkeensaajien kukkaroa kuristava asia. Milloin on puhuttu ”kun suuret ikä-luokat tulevat eläkeikään”, milloin taas ”eläkeparannukset kuristaisivat nykynuorten kukkaron nyörejä”.

TEKST PAAVO JAUHIAINEN KUVAT: PAAVO JAUHIAINEN

Kansantalouden mitareilla mitattuna silloin, kun nykyinen eläkeläissukupolvi oli vielä polvihousuissa (vv.1945-1955), tuon ajan reaalin BKT asukasta kohden oli noin 10 000 euroa, nykyisin se on 45 000 euroa. Vuoden 2050 jälkeisinä vuosina se tulee olemaan yli 80 000.

Kun työeläkelait tulivat voimaan vuonna 1962, eläkkeiden reaalikehitys seurasi täysin palkansaajien palkkojen reaalikehitystä. Vuonna 1977 lakia muutettiin siten, että kehitystasosta leikattiin puolet. Vuonna 1995 astui voimaan laki (ns. taitettu indeksi), jonka mukaan reaalin ansiotason noustessa yhden prosentin, vastaava työeläkkeen nousu on 0,2 prosenttia.

Kuvassa 1 näkyy mikä merkitys tällä on ollut ikääntyneiden henkilöiden tulotasoon suhteessa ansiotasokehitykseen.

Suuret ikäluokat eläkkeellä ja rahastot vain kasvavat

Mitä on tapahtunut ”kun suuret ikäluokat tulevat eläkeikään”. Viimeinenkin suurten ikäluokkien sukupolvi on nyt ollut eläkkeellä jo 10 vuotta. Ovatko siis eläkevarat loppuneet.

Siitä todellisuus näkyy **kuvassa 2**. Kun taitetusta indeksistä päätettiin, eduskunnassa tuotiin esille, että tilanne tulee olemaan väliaikainen. Todettakoon,

että eläkelaitosten taholta ei ole missään vaiheessa esitetty laskelmia, millainen olisi ollut kuvan vuoden 2021 kolmannen kvartaalin eläkerahastotilanne, jos esimerkiksi vuonna 2005 eläkkeiden määräytymisessä olisikin palattu vaikkapa 100 prosenttiseen ansiotasokehitykseen.

Tästä tullaankin sitten siihen, mikä tulisi olemaan tämän ”säästotalouden” tuleva kehitys, jos parannuksia työeläkejärjestelmään ei tehdä. Jälleen viralliseen ennusteeseen (ETK pts 2019) viitaten, on todettava, että rahastot kehittyisivät edelleen valtaisesti. Vaikka maksettavien eläkkeiden ja eläkelaitosten liikekulujen sekä kerättävien eläkemaksutulojen erotus tulisi ole-

maan laskelmien mukaan tappiollinen, rahastojen korkoa korolle tuotto loisi sen pohjan eläkerahastojen kasvuille, mikä on tapahtunut menneisyydessäkin.

Kuva 3 erilaisine tuotto-odotuksineen kertoo siitä karua kieltään.

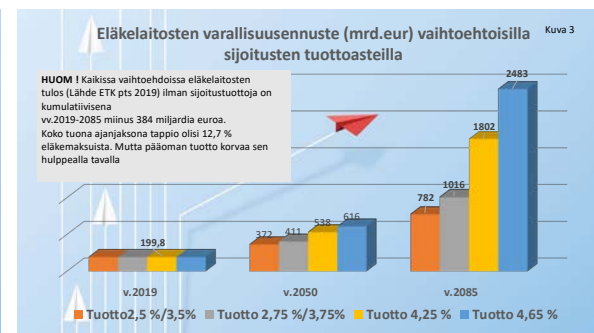
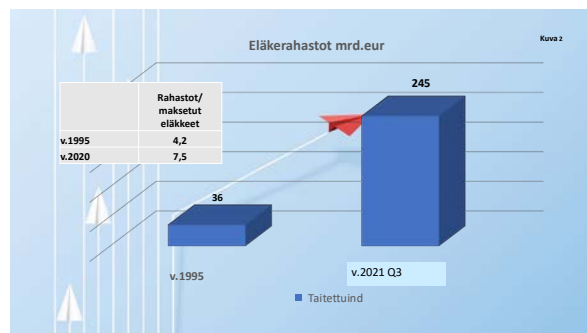
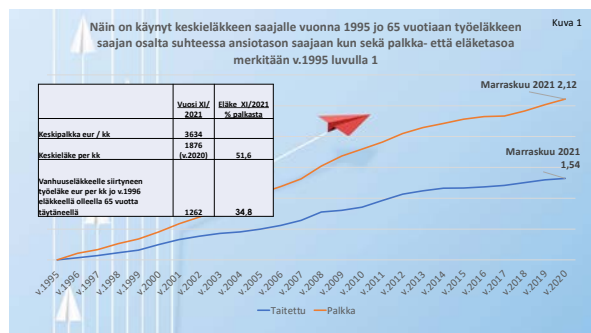
Niin eläkkeensaajien kuin kansantalouden kannalta todellinen päättäjien ryhtiliike olisi siinä, että eläkkeisiin suoritettaisiin tasokorotus, jolla jokaisen eläke nostettaisiin kertakorotuksella sille tasolle millä se olisi nyt siinä tapauksessa, että taitettuun indeksiin ei olisi menty lainkaan. Jo vuonna 1995 eläkkeellä olleilla tuolloin 65-vuotiaille tasokorotus olisi laskennallisesti noin 12 %. Kun taas vuonna 2020 eläkkeelle

jääneellä se olisi alle 1 %. Samalla perustuslain tasa-arvopykälävaatimus edellyttäisi eläkeläisten ylisuurten verojen korjaamista samaan tasoon muiden tulonsaajien verotuksen kanssa. Tähän muutokseen tähtäävä kansalaisaloite on tehty kansalaisaloitepalvelussa, jonka osoite on alla olevassa laatikossa.

Aloitteen mukainen muutos olisi ensimmäinen ja tärkein askel eläkeläisten aseman parantamiseksi. Kuten kuvat kertovat varaa tähän on.

Käy allekirjoittamassa aloite!

<https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/9231>

Tasavallan presidentin puoliso Jenni Haukio toimi vuonna 2021 Armas-festivaalin suojelijana ja avasi graafikko Erik Bruunin näyttelyn Kaapelitehtaalla. Kuva: Sami Lamberg

Taiteilijat ja järjestöt juhlistavat ikääntymistä ARMAS-festivaalilla

Suomessa juhlitaan tänä vuonna ikääntymistä jo kuudetta kertaa valtakunnallisilla ARMAS-festivaaleilla. Joka vuosi lokakuun kahden ensimmäisen viikon aikana Armas nostaa esiin ikääntyneitä taiteilijoita sekä ikääntymisen teemoja taiteen ja kulttuurin kautta.

”Festivaalin malli haettiin ulkomailta”, kertoo festivaalin perustaja ja koordinaattori, tuottaja **Raisa Karttunen**. ”Irlannissa on järjestetty vuodesta 1996 kuukauden mittaista Bealtaine-festivaalia. Skotlannin Luminat-festivaalikin on koonnut yhteen ikääntymiseen liittyviä esityksiä ja tapahtumia jo kymmenen vuoden ajan,” Karttunen kertoo.

Yhteistyötä kotimaassa ja kansainvälisesti

Kaikki nämä ”creative aging” festivaalit toimivat samalla mallilla: festivaalien partnerit tuottavat itse näyttelyitä, teatteriesityksiä, musiikki-iltoja ja muita kulttuuritapahtumia, jotka pääjärjestäjä kokoaa yhteen festivaaliksi. Näin tapahtuu Suomessakin. Armaksen kumppaneita ovat muun muassa monet kunnat, taidealan toimijat ja vanhustyön järjestöt. Yhteensä partneriverkostoon kuuluu reilut 60 toimijaa.

Armas tekee yhteistyötä kansainvälisesikin. Viime vuoden alussa Armas järjesti yhdessä englantilaisen The Baring Foundationin kanssa kansainvälisen webinaarin To Infinity and Beyond, jossa kuultiin muun muassa esimerkkejä eri puolilta maailmaa ikääntyneiden parissa tehtävästä kulttuuri-

työstä. Osallistujia webinaarissa oli 14 eri maasta. Vastaanotto oli niin innostunut, että webinaarin pohjalta ollaan nyt perustamassa ikääntyneiden parissa toimivien taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden kansainvälistä verkostoa. Verkoston seuraava tapaaminen ja webinaari järjestetään kesäkuussa Manchesterissä.

Vaikutusvaltaiset suojelijat

Armas perustettiin vuonna 2017 ja se sai alusta alkaen innostuneen vastaanoton. Vuonna 2019 tapahtumia järjestettiin kahden viikon aikana jo yli 250 ympäri Suomen. Korona iski valitettavan kovasti juuri Armakseen, kun sekä kulttuuriala että palvelukeskukset olivat suurelta osin suljettuina viimeisen kahden vuoden aikana. Mutta pandemiasta huolimatta Armas pääsi viime vuonna juhlimaan viisivuotista toimintavuottaan näyttävästi. Tasavallan presidentin puoliso **Jenni Haukio** lupautui festivaalin suojelijaksi, ja rouva Haukio kävi myös avamassa graafikko **Erik Bruunin** näyttelyn kaapelitehtaalla Valssaamossa lokakuussa.

Myös tänä vuonna festivaali on hyvissä ja arvostetuissa käsissä. Armaksen suojelijana toimii Yleisradion toimitusjohtaja **Merja Ylä-Anttila**, joka kirjoitti tervehdyksensä näin:

”Kulttuuri ja taide ovat merkittävä voiman ja elämysten lähde kaikille meille. Ne myös lähtökohtaisesti kuuluvat kaikille ja niiden parissa lumoutuminen, rentoutuminen ja virkistyminen on kaikkien ilo eikä niistä nauttiminen saisi olla iästä kiinni. On suuri ilo ja kunnia olla festivaalin suojelija sillä onhan myös Yleisradio ja sen runsas kulttuuritarjonta kaikille yhteinen ja jokaiselle oma- vauvasta vaariin. Olkoon vuosi 2022 Armas-festivaalille ja kaikille sen ystäville suosiollinen ja hyvä!”

Raisa Karttunen
raisa.karttunen@
kaapelitehdas.fi
www.armasfestivaali.fi

www.senioriliike.fi

Marja Jylhä:

Vanhuspalvelujen puutteet syövät luottamusta yhteiskuntaan – miten vastaavat hallitus ja sote-alueet?

Marja Jylhä on gerontologian professori Tampereen yliopistossa. Hän on mukana Gerontologian tutkimuskeskuksessa (GEREC) ja Ikääntymisen ja hoivan tutkimuksen huippuyksikössä (CoEAgeCare).

Kuva: Matti Litukka.

Tuoreen kyselytutkimuksen mukaan 65–84-vuotiaista suomalaisista vain joka viides (21%) luottaa siihen, että Suomessa saa tarvittavaan ympärivuorokautista hoitoa. Kotihoidon saamiseen luottaa 39 %. Terveyspalveluihin uskotaan selvästi enemmän: 70–80 % kyselyyn vastanneista uskoi siihen, että tarvitessaan saa hoitoa äkilliseen tai pitkäaikaiseen sairauteen.

Epäluottamus vanhuspalveluihin ei ole aiheutonta. Ympärivuorokautista hoitoa, siis hoivakotihoitoa, on tarjolla vähemmän kuin tarvittaisiin, ja epäsuhta on kasvanut jo vuosikausia. Tilanne on seurausta pitkäaikaisesta poliittisesta linjasta, joka on jatkunut, vaikka hallitusten kokoonpano on vaihtunut. Kotihoidosta ei ole tilannetta korvaamaan, koska se ei ole paljoa lisääntynyt, eikä se kykene kovin huonokuntoista ihmistä auttamaan.

Hoivan tarve on kasvanut, koska suomalaisten elinikä on nopeasti pidentynyt. Pidempi ja terveempi elämä on yhteiskunnan suuri saavutus. Mutta kun yhä

useampi elää hyvin vanhaksi, viimeisinä vuosinaan moni tarvitsee toisten ihmisten apua; itse asiassa elämän viimeisten vuosien hoivan tarve on sitä suurempaa, mitä vanhemmaksi eletään. Kasvanut vanhuspalvelujen tarve ei siis ole merkki yhteiskunnan epäonnistumisesta vaan se on suuren onnistumisen väistämätön sivutuote.

Moni vähän nuorempi kysyy, pitääkö omaa vanhenemistaan nyt pelätä, kun hoivan ongelmista puhutaan niin paljon. Silloin on hyvä muistaa, että yli 85-vuotiaistakin suomalaisista suuri enemmistö elää kotonaan ihan tavallista itsenäistä ja aktiivista elämää ystäviensä, perheidensä ja harrastustensa parissa.

Suomessa on myös pal-

jon erinomaista kotihoitoa ja hyviä hoivakoteja, joissa hauraampanakin voi elää turvallista ja oman näköistään elämää, ja tuhatmäärin saamaansa hoitoon tyytyväi-

vilta.

Vanhuspalvelujen kiristäminen ei tuo säästöjä vaan aiheuttaa turhia lisäkuluja. Hoivavastuun siirtymisen keski-ikäisille lapsille

hidastaa toivottua työurien pitenemistä. Päivystykset kuormittavat, kun k o t o n a olemisen tullessa mahdottomaksi ei ole muuta kaan paikkaa, minne voisi mennä. Sairaala ja k s o t pitkittyvät, jos k o t o n a ei enää pärjää eikä

Tuoreessa kirjassani ”Vanhuustutkijan koronavuosi” kirjoitin näin:

”Vanhojen ihmisten viimeisten elinvuosien hoidon heikentäminen on kuitenkin sellainen asia, jota en kykene ajattelemaan ilman tunnereaktiota. Tuossa elämänvaiheessa ihminen lopulta tarvitsee niin kovin vähän. Hän ei pyydä jäähallia, stadionkonserttia, tunningun minnekään, ei uusia hävittäjiä eikä edes ratikkaa. Hän pyytää, että voisi pysyä puhtaana, vaikka ei yksin pääsekään vessaan, että saisi tarpeeksi ruokaa, vaikka ei itse jaksaisi syödä, että lähtien oilla olisi turvallinen toinen ihminen, joka pitäisi maailman ymmärrettävänä ja torjuisi turvattomuuden ja kauhun. Ja jonka kanssa voisi jutella, niin että tuntisi itsensä ihmiseksi ja ehkä joskus tuntisi iloa. ...Nyky-Suomessa tämä vain on liikaa pyydetty. Juuri tähän ei ole varaa.”

siä ikäihmisiä.

Mutta ongelmia on liikaa sekä hoivakotihoidossa, omaishoidossa, iäkkäiden sairauksien hoidossa ja omaishoidossa. Selvimmin kriisi näkyy hoivakotihoidon kieltämisinä sitä tarvitse-

hoivakotipaikkaa saa. Poliisi joutuu entistä useammin etsimään kadonneita ihmisiä; tällaisten tehtävien määrä on parissa kymmenessä vuodessa melkein kaksinkertaistunut, ja suuri osa niistä johtuu muistisairaiden

ihmisten eksymisestä. Palvelujen puutteet syövät ihmisten luottamusta sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmään ja yhteiskuntaan yleensä.

Suomella on tietenkin varaa tarjota kohtuullinen hoiva kaikkein vanhimille ja hauraille kansalaisilleen heidän viimeisiksi elinvuosikseen. Kysymys on siitä, pidetäänkö ihmisiä tärkeinä vielä tässäkin elämänvaiheessa.

Valtion ja sote-alueiden suuri haaste on palauttaa kansalaisten luottamus siihen, että he saavat vanhuudessaan ne palvelut, jotka laki heille lupaa. Hoitajiakin varmasti löytyy, kun työolot ja palkka ovat kohdallaan. Ikäihmisten palvelut kannattaisi ottaa valtakunnan tasolla perusteelliseen kokonaistarkasteluun, jossa pohditaan myös rahoituksen vaihtoehdot. Asia ei ratkea hetkessä, mutta työ pitää aloittaa. Raha yksin ei tilannetta ratkaise, mutta ilman rahaa se ei ole ratkaistavissa.

Kalasataman terveyskeskuksen uusi palvelu yli 75-vuotiaille

Anja Kallio soitti Helsingin Kalasataman terveyskeskukseen. Hän tiesi, että hänellä on sairaus, joka vaatii välitöntä lääkitystä. Kaksi päivää kului eikä takaisinsoittoa kuulunut. Silloin hän ajatteli harmistuneena ja päättäväisenä: Tämä ei voi toimia näin.

Teksti: Heli Stenvall Kuva: Pexels

Anja Kallio, eläkeläinen, entinen erityiskoulun rehtori kirjoitti kirjeen ylilääkäri Anne Kaijansillalle. Hän tiedusteli, onko Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksella potilaista muodostuvaa arviointiporukkaa, joka pyrkisi kehittämään terveyskeskusta potilaan kannalta?

Ylilääkäri vastasi, että voimavaroja on mennyt koronatyöhön ja asiakasnäkökulma on tullut esille lähinnä potilaiden palautteiden, muistutusten ja kantelujen kautta. Hän lupasi viedä Anja Kallion kysymyksen arviointiporukasta Kalasataman terveyskeskuksen esihenkilölle.

Anja Kalliolla on vahva periaate, että elämässä ei kannata valittaa, ellei ensin itse ole pyrkinyt tekemään jotain asian hyväksi. Hänen mielestään me kaikki olem-

me jollakin tasolla vastuussa tästä yhteisestä puljasta, joksi hän nimittää suomalaista yhteiskuntaa.

- Usein, kun kohtaan yhteiskunnallisen ongelman, mietin mitä itse voin tehdä tilanteen parantamiseksi. Aina ajattelu ei tuota tulosta, mutta pelkästään jo se, että ryhdyin toimeen vähentää ahdistusta. Helpottaa, jos asian saa siirrettyä henkilölle, joka ehkä voi tehdä asialle jotain. Itsekin voin tarjoutua auttamaan.

Anja Kallion yhteydenotto tuotti tulosta. Kalasataman terveyskeskuksen vt. ylilääkäri Sanna Lakoma ehdotti potilasraadin perustamista. Kallio kokosi raadin, jossa kaikki ovat yli seitsemänkymmentä vuotiaita aktiivisia eläkeläisiä. Raatiin kuuluu Kallion lisäksi Arja Mattila, Bertel Backholm ja Heli Stenvall. Raati on kokoon-

tapaaminen on huhtikuussa.

Yli 75-vuotiaille oma yhteyshenkilö terveyskeskukseen

Keskustelussa vt. ylilääkäri Sanna Lakoman kanssa potilasraati löysi nopeasti yhteiset ajatukset. Raatilaiset toivoivat omalääkäriä ja omahoitajaa, jolle voisi soittaa suoraan ja kertoa mieltä painavista terveyshuolista. Ylilääkäri Sanna Lakoma suhtautui ajatuksen myönteisesti ja kertoi, että terveyskeskuksella on ollut samansuuntaisia suunnitelmia. Hän ehdotti, että liikkeelle lähdettäisiin aluksi omahoitajan/yhteyshenkilön nimeämisestä yli 75-vuotiaille lääkärikäynnin yhteydessä.

Kalasataman terveyskeskus ei aikaillut, vaan aloitti yhteyshenkilöiden nimeämisen nopeasti. Moni ikääntynyt onkin yllättynyt

löydettyään yhteyshenkilön nimen Maisasta.

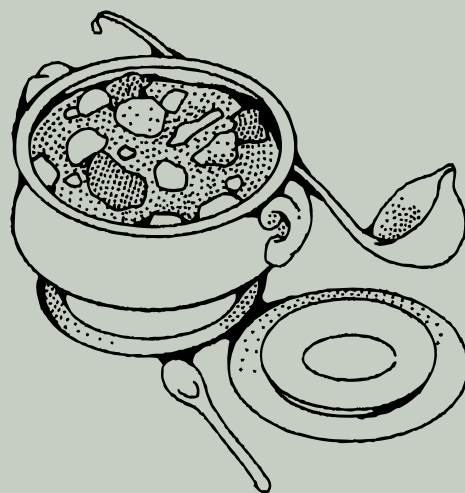
Potilasraadın ja terveyskeskuksen johdon väliset kokoukset jatkuvat. Ylilääkäri Sanna Lakoma haluaa tutkia etävastaanoton mahdollisuuksia ja kuulla mm. potilasraadın ja muidenkin terveyskeskuksen asiakkaiden mielipiteitä, millaisissa tapauksissa etävastaanotto olisi mahdollinen.

Helsingin Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskus palvelee 120 000 asukasta. Nuoret lääkärit pitävät sitä loistavana työpaikkana. Tammikuussa julkaistussa jokavuotisessa koulutuspaikkakyselyssä jättikeskus sai viisi tähteä. Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksella on selkeästi kunnianhimoa parantaa sekä potilaiden kohtelua että työntekijöiden olosuhteita.

Seniorivisa

1. **Kuka perusti Suomen Senioriliikkeen**
 - a. Kimmo Kiljunen
 - b. Sirkka-Liisa Kivelä
 - c. Jaakko Valvanne
2. **Mitkä tehtävät tulevat kuulumaan tuleville hyvinvointialueille**
 - a. Sairaanhoito ja vanhusten hoiva
 - b. Sosiaali- ja terveyspalvelut ja pelastuspalvelut
 - c. Terveyskeskuspalvelut
3. **Kuka on uusi vanhusasia-valtuutettu**
 - a. Päivi Topo
 - b. Elina Pekkarinen
 - c. Kristina Stenman
4. **Mikä on vanhusneuvosto**
 - a. Kunnan vanhusasioista päättävä lautakunta
 - b. Ikäihmisiä koskevaan päätöksentekoon vaikuttava neuvosto kunnassa
 - c. Ikäihmisten järjestöjen yhteistyöelin
5. **Mistä kotitalouden maksamista palveluista ei voi tehdä verovähennystä**
 - a. siivouksesta
 - b. remontista
 - c. kampaamossa käynnistä
6. **Kuinka paljon hoitajia pitää olla hoivakodissa hoivattavaa henkilöä kohden? Eli mikä on hoivamitoitus?**
 - a. 0,6
 - b. 0,7
 - c. 0,8
7. **Kuka oli Suomen Tasavallan Presidentti 1946-1956?**
 - a. Juho Kusti Paasikivi
 - b. Kyösti Kallio
 - c. Urho Kekkonen
8. **Mitä nykyistä toimielintä vastaa Suomen autonomian ajan Senaatin talousosasto**
 - a. Eduskunnan talousvaliokunta
 - b. Valtioneuvosto
 - c. Kauppa- ja teollisuusministeriö
9. **Kuka on peruspalveluministeri Krista Kiurun sijainen**
 - a. Hanna Sarkkinen
 - b. Aki Lindén
 - c. Emma Kari
10. **Mikä on kansalaisaloite?**
 - a. Eduskunnan käsittelyyn tarkoitettu kansalaisten keräämä aloite
 - b. Kuntalaisten aloite valtuustolle
 - c. Uuden hyvinvointialueen asukkaiden aloite aluevaltuustolle

Kalaruokaa vähintään kerran viikossa

Kalaseljanka on terveellinen ja maukas keitto. Siinä on sopivasti sekä kalaa että kasviksia täyspainoiseksi ateriaksi. Kalaa voi vaihdella turskasta, loheen tai muikkuun.

Herkullinen kalaseljanka

- 1 iso sipuli
- 2 porkkanaa
- 100 g juuriselleriä (pari perunaa, jos haluat, ei välttämätöntä.)
- 400 g kalaa esim. lohta tai turskaa
- 3 rkl öljyä
- 4 rkl tomaattipyreetä
- 1 l kalalientä
- ½ sitruunan mehu
- 2 maustekurkkua
- 1 rkl pieniä kapriksia
- 2 rkl tuoretta persiljaa
- Ripaus rouhittua pippuria
- Suolaa maun mukaan

Tee näin:

1. Kuori ja hienonna sipuli. Leikkaa porkkana ohuiksi viipaleiksi ja selleri pieniksi kuutioiksi. Paloittele kala valmiiksi ja laita jääkaappiin odottamaan.
2. Kuumenna kasviksia öljyssä kattilassa, kunnes ne hieman pehmenevät n. 5 min.
3. Lisää kasvien sekaan tomaattipyree, sekoita tasaiseksi. Lisää kalaliemi (vettä ja kaksi liemikuutiota) sekä ripaus mustapippuria. Kuumenna kiehuvaan ja keitä 10 minuuttia.
4. Keiton kiehuessa paloittele maustekurkku ja hienonna persilja.
5. Kun kasvikset ovat lähes kypsiä, lisää keittoon paloitteltu kala. Keitä vielä 5 minuuttia.
6. Lisää lopuksi keittoon maustekurkkukuutiot, sitruunamehu, kaprikset ja persiljasilppu. Sekoita ja kiehauta.
7. Maista keittoa ennen tarjoilua ja lisää tarpeen vaatiessa suolaa.
8. Tarjoile keitto kuumana smetanankareen kera.

(Helsingin työväenopiston ohje)

Ymmärrä itseäsi ja lastasi tai lastenlastasi

Perry, P 2020. Kunpa vanhempasi olisivat luke-neet tämän kirjan (ja lapsesi kiittävät, että sinä luit) Atena Kustannus Oy. 308 s.

Lasten kanssa ei aina ole helppoa, mutta mistä hankalat tilanteet syntyvät? Lapsi tekee omalta kannaltaan jotain viatonta ja vanhempi hermostuu. Vanhemman tunne on aivan liian voimakas tapahtumaan verrattuna. Miksi? Tällaisiin kysymyksiin **Philippa Perryn** kirja antaa lämpimästi opastaen vastauksia.

Isovanhemmat pystyvät suhtautumaan lapsenlapsiinsa huomattavasti rennommin ja rauhallisemmin. Siksi monelle lapselle suhde isovanhempiin onkin niin merkittävä. Isovanhemmat eivät tunne samanlaista vastuuta lapsen tulevaisuudesta kuin omat vanhemmat, silti isovanhemmillekin kirja on hyödyllinen. Syntyneitä repeämiä omiin aikuisiin lapsiin voi korjata. Aina on mahdollisuus olla parempi vanhempi.

Perry kannustaa vanhempia miettimään asioita lapsen kannalta eikä siltä kannalta, millainen lapsen pitäisi aikuisen mielestä olla. Lapsen suuttumusta, surua tai harmitusta ei pidä vähätellä eikä poistaa kiinnittämällä lapsen huomio muihin asioihin vaan hyväksymällä, että vanhempi ymmärtää, miksi juuri nyt tuntuu tuolta. Näin lapsi saa tukea tunteilleen ja tiedon, että vanhempi on hänen puolellaan ja ymmärtää.

Perry opettaa puhumaan lapselle rehellisesti. Jos et enää halua olla ulkona lapsen kanssa, sano lapselle todellinen syy äläkä syytä lasta. ”Haluan lähteä jo sisälle, sillä minulla on kylmä” eikä ”nyt olet leikkinyt tarpeeksi ja nyt lähdemme sisälle.”

Heli Stenvall

Hei!

Muistitko maksaa Senioriliikkeen vuoden 2022 jäsenmaksun?

Jos se on unohtunut, voit maksaa sen tilille FI86 1745 3000 0875 53 Merkitse viestikenttään: Jäsenmaksu 2022

Suomen Senioriliike
Arvokkaan vanhenemisen puolesta

HOK-ELANTO

JOKAINEN YRITYS PITÄÄ HUOLTA OMISTAJISTAAN

Osuuskaupan omistamme me asiakkaat itse. Kaikki tuotomme käytetään suoraan sinun ja lähialueesi hyväksi. Katso paljonko se on euroissa: s-kanava.fi

S OLET SINÄ

Turku-Maarianhamina-Tukholma

Viking Glory

Moderni Viking Glory on yksi maailman ilmastoviisaimmista risteilyaluksista.

Itämeren loisteliaimmat risteilyt nyt varattavissa!

Vikingline.fi

Koe Tukholma uudestaan.

Helsingin helmet Gabriella ja Amorella, lähdöt joka päivä Helsingistä. Edulliset Seniorihinnat sunnuntai-keskiviikko lähdöillä.

Perinteikäs päivärasteily, jossa lähdetään merille lounasaikaan Viking XPRS:llä ja palataan samalla laivalla illalla. Maissaoloaika on tällöin 3,5 tuntia. Tanssiartistit Päivärasteilyllä Tallinnaan aina keskiviikkoisin.

Tervetuloa merelle viihtymään!

Hintansa arvoisin Itämerellä

Naamiot riisuuntuivat

Naamiot on riisuttu. Sen alta paljastuvat sodan kasvot. Näillä sanoilla luonnehti tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** Venäjän nykyjohtoa. Eikä syyttä. Avoin hyökkäys YK:n täysivaltaisen jäsenvaltion kimppuun on räikeä YK:n peruskirjan ja kansainvälisen oikeuden loukkaus.

Näytelmä on käsitämättömän hullu. Presidentti **Putin** on nähnyt suurta vaivaa kertoakseen maailmalle, että ukrainalaiset ovat itse asiansa venäläisiä. Olemme yhtä kansaa, meille on luennoitu.

Miten on mahdollista, että ylipäällikkö Putinin käskystä Venäjän armeija pommittaa omaa kansaansa, tuhoaa omia kaupunkejaan ja ajaa omia ihmisiä kauhuissaan pakoon? Tämä on väistämättä Venäjän nykyhallinnon loppu – ennemmin tai myöhemmin. Ja tämän muutoksen tekee Venäjän kansa, eivät ulko-

maiset agentit.

Euroopan neuvosto oli väistämättömän edessä. Venäjältä evättiin oikeus osallistua maanosan johtavimman ihmisoikeusjärjestön työhön. Venäjän valtuuskunnan puheenjohtaja Pjotr Tolstoi uhosi, että jätämme järjestön emmekä tule koskaan takaisin. Vastasin, että hän on väärässä: ”Te tullette takaisin, sillä kansanne jakaa yhteiset arvomme ihmisoikeuksista, demokratiasta ja oikeusvaltiosta.”

Venäjän nykyhallinto väistyy. Se mikä jää, on Venäjän kansa ja maa, joka on pysyvästi Suomen naapuri.

Meidän pitää tulla toimeen keskenämme. Ystävät lähellä ja viholliset kaukana, pikemminkin kuin vihollinen lähellä ja ystävät kaukana, kiteytti asian presidentti Mauno Koivisto.

Putinin hallinnon hyökkäys omiensa kimppuun herättää luonnollisesti suurta huolta naapurissa. Ei ihme, että Suomessa on käynnistynyt pohdiskelu Nato-jäsenyydestä. Tarjoaisiko se suojan ja vahvistaisi turvallisuuttamme? Vai käykö päinvastoin?

Onko riski, että Naton jäsenenä Suomi joutuisi osaksi suurvaltojen poten-

tiaalista vastakkainasettelua? Pahimmillaan olisimme etumaastoa, suursodan ensi-isikun kohde ja ensimmäisenä uhrattava shakkilaudan moukka.

Meidän on viime kädessä itse huolehdittava turvallisuudestamme. Sen ytimessä on viisaasti hoidettu ulko- ja turvallisuuspolitiikka. Emme myöskään ole yksin. Suomi on osa Euroopan unionin laaja-alaista ja kattavaa yhteistyörakennetta.

Kimmo Kiljunen

kansanedustaja
Senioriliikkeen hallituksen jäsen

Ukrainan asia on meidän asia

Helmikuu sai käsitämättömän käänteen, kun tieto Venäjän aggressiivisesta hyökkäyksestä itsenäisen Ukrainan rajojen yli uutisoitiin. Venäjän ohjukset ja tankit ovat tehneet tuhoaan, myös siviilit ovat olleet kohteina, sotarikoksia tapahtuu. Yksiselitteisesti tuomittava tunkeutuminen itsenäiseen maahan.

Monilla on ollut epätohdellinen olo: Tapahtuuko tämä todella Euroopassa vuonna 2022 vai onko se vain pahaa unta? Samanaikaisesti monilla Venäjän

nuorista sotilaista ja heidän vanhemmillaan ei ole ollut lainkaan oikeaa tilannekuvaa eikä aavistustakaan siitä, että ns. sotilasoperaatiossa onkin kyse todellisesta sodasta.

Ukrainalaiset presidentin johdolla, iästä riippumatta ovat puolustaneet maataan. Puolustustahto on korkealla, oman maan, itsenäisyyden, vapauden puolesta taistellaan viimeiseen asti.

Kuka tällaista halusi? Miksi? Mitä presidentti Putinin mielessä on oikein liikkunut ja mitä suunnitelmia tulevan varalle hänellä on? Meilläkin monet ovat hyvin mietteissään, jopa peloissaan.

Monilla sodan ja sen vaikutukset kokeneilla senioreilla voi nousta kaukaisia muistoja pintaan. Keho voi reagoida vaikka mieli ei tapahtumille paljon aikaa antaisikaan. Nuorelle, hyvinvoinnin keskellä eläneelle, tietokoneiden sotapeleihin tottuneille oikean kosketuspinnan saaminen tapahtumiin voi olla haasteellista.

Nyt on varmasti tarvetta puhua asioista. Päättäjien, asiantuntijoiden ja kansalaisten tulee arvioida muuttunut turvallisuustilanne ja sen mahdolliset vaikutukset ja tehdä linjauksia arvioiden

eri vaihtoehtojen vaikutukset huolella.

Senioreiden on hyvä tuoda esiin omia kokemuksiaan ja kertoa niitä myös nuoremmille sukupolville antaen perspektiiviä ja ymmärrystä vuosikymmenten takaa.

Miksi meille itsenäinen Suomi on niin tärkeä? Kuinka kallista hintaa siitä on maksettu.

Ukrainalaiset joutuvat nyt maksamaan kalliisti itsenäisyydestään. Annetaan kaikki tuki heille – ja kaikille rauhaa vaativille myös rajan toiselle puolen. Eläköön vapaus, eläköön inhimillisuus, eläköön vapaat isänmaat.

Sari Tanus

Kansanedustaja
Senioriliikkeen hallituksen jäsen

Koti ja sen ympäristö vaikuttavat vanhushpalvelujen tarpeeseen

Tammikuussa käydyssä aluevaalikampanjassa vaalikoneiden tulosten perusteella vanhusten kotihoidon lisääminen näytti saaneen kannatusta poliittisten puolueiden keskuudessa, mutta ei kritiikittömästi. Puoluejohtajien selityksistä ilmeni, että arvioita tehtiin suhteessa ikääntyneen toimintakykyyn.

Lähtökohta asumisen valinnoille tulee olla se, mitkä ovat yksilölliset tarpeet ja toiveet elämän loppuvuosien kodin sijainnista. Kuitenkin puhuminen vain hoidon resurssoinnista kotihoidon lisäämisen yhteydessä ei riitä. Asuinympäristö kotioven sisä- ja ulkopuolella kaipaakin usein kohentamista.

Vanhalle ihmiselle toimiva ja liikkumiseen kannustava koti ja elinympäristö ovat elintärkeitä hyvinvoinnin lähteitä.

Yli 65-vuotiaiden asunnoista vain 15% esteettömiä

Ympäristöministeriön ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman (2020–2022) mukaan maamme asunnoista vuonna 2018 esteettömiä on vain 15 prosenttia eli noin puoli miljoonaa asuntoa. Kolmekerroksisissa ja korkeammissa hissittömissä kerrostaloissa asui noin 90 000 vähintään 65 vuotta täyttänyttä asukasta.

Noin 80 prosenttia yli 65-vuotiaiden asunnoista on omistusasuntoja, joissa omistaja tekee päätökset asuntonsa osalta. Kun tiedetään, että kodin muutostyöt yleensä kohdistuvat kylpyhuoneeseen, sisäänkäyntiin tai keittiöön, tarkoittaa se sitä, että olosuhteet vaikuttavat myös kodeissa työskentelevien hoiva- ja hoitohenkilökunnan työolosuhteisiin.

Yllä olevia lukuja vasten asiantuntijan tarjoama tieto asuntojen muutosmahdollisuuksista ja muutosten rahoituksista on ratkaisevan tärkeää. Parasta olisi, että hyvissä ajoin ennen vanhuusvuosia arvioidaan asuinympäristöä ja pohditaan, miten ikääntyvä pärjäisi esimerkiksi liikkumisen vaikeutessa.

Hyväkuntoisena ja ajan kanssa on helpompi tehdä

ratkaisuja, jotka johtavat elinolojen muutoksiin. Joillekin ikääntyville riittää nykyiseen kotiin tehtävät muutostyöt, mutta joillakin on edessä muuttaminen uuteen kotiin, jossa paremmin pystyy välttämään tapaturmia, liikkumaan apuvälineillä ja tarvittaessa myös kuntoutumaan.

Asuntojen muutostöihin asiantuntevaa neuvontaa

Jos on urakkaa asuntokannan muutostöissä, tekeväntöä työtä löytyy myös kuntien asumisneuvonnan järjestämisessä. Ei riitä, että asumispalvelujen tarjoajat kertovat palveluistaan. Tarvitaan asuntojen muutostöihin perehtynyttä ja paikallisen asumisen vaihtoehdot tuntevaa asiantuntijaneuvontaa. Tällä hetkellä sitä ei kunnissa ole tai se tavoittaa huonosti ikääntyneet.

Iäkkäät eivät ole erityisryhmä, vaan valtavirtaa

Ikääntyneiden asumisen ennakointi ja varautuminen kuntatasolla sekä ikääntyneiden oman ennakkoinnin tukeminen edellyttävät laaja-alaista yhteistyötä kunnissa ja hyvinvointialueilla. Iäkkäät eivät ole erityisryhmä vaan valtavirtaa. Toivotavasti seuraavien kunta/aluevaalien hakukoneissa on kysymys, miten kunnissa/hyvinvointialueilla on huolehdittava vanhusten asumisen ennakoinnista ja varautumisesta sekä asumisneuvonnan järjestämisestä. – tai peräti pyydetään arvioimaan ennakkoinnin ja varautumisen onnistumista.

Pirkko Ruuskanen-Parrukoski

Senioriliikkeen edustaja
Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman yhteistyöryhmässä

Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma Marinin hallitusohjelmassa

Hallitusohjelman mukaan **osana uutta Ikäohjelmaa** toteutetaan erillinen ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma, mikä käynnistyi 3/2020. Ohjelman edistämisen tueksi asetettiin yhteistyöryhmä. Se toimii yhteistyöfoorumina ohjelman toteutuksessa eri hallinnonalojen ja toimijoiden välillä.

Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman tavoitteena on tukea ikääntyneitä ja kuntia ennakoimaan ikääntyneiden asumisen tarpeita ja varautumaan niihin, lisätä ikäystävällisten asumisvaihtoehtojen tarjontaa sekä kehittää asuinalueita ikääntyneille sopiviksi. Ikäystävällisiksi suunnitellut asunnot ja asuinalueet sopivat kaikille.

Onnella on osoite.

 asuntosäätiö.fi

Maailmalla raitioiteitä rakennetaan jatkuvasti uusia, kalustopäällikkö Ali Huttunen muistuttaa.

Edut vetävät seniorit ratikkaan

Ratikka-arki rullaa hyvin, tamperelaiset sanoivat vaatimattomaan tapaansa helmikuussa. Tilasto näytti silloin, että tasavallan toisessa raitiotiekaupungissa ensimmäisen puolivuotiskauden aikana ratikalla oli tehty yli viisi miljoonaa matkaa.

Koronan koettelemuksista huolimatta kaupungin joukkoliikenne, bussit ja nyt siis ratikkakin, on jo virinnyt lähes kolmanneksen kasvuun.

- Seniorietu on saavuttanut huikean suosion, asiakkuuspäällikkö **Riikka Salkonen** kuvailee matkakorteilla tehtyjä yli miljoonaa joukkoliikenteen matkaa. Neljä prosenttia matkustajista on ikäihmisiä, yli 65-vuotiaita.

Kaikista matkoista kaupungin joukkoliikenteessä noin yhdeksänkymmentä prosenttia tehdään kausilipuilla tai matkakorteilla. Suosion ymmärtää, päiväsaikaan seniorit matkustavat näet noin puoleen hintaan. Noita matkoja tehdäänkin vuosittain yli miljoona.

Maksutta ratikassa kulkevat pyörätuolia tai rollaattoria käyttävät.

Paljon palautetta

Kuuntelemme tunnetulla "herkällä korvalla" kuluttajaa, raitiotieyhtiön kalustopäällikkö Ali Huttunen lupaa ja korostaa samalla, että vielä tehdystuoreenkin kaluston kehitys jatkuu.

Kun Huttunen sanoo, että "uusi ratikka on suunniteltu huolella ja se on osoittautunut hyväksi", hän perustelee kertomaansa palautteesta, jota on hänen mukaansa tullut runsaasti, myös esimerkiksi vammaisilta.

Esteettömyys onkin uuden ratikan peruspiirre. Esimerkiksi kynnykseen tai portaaseen ei kompastu, ja rako laiturin ja vaunun välillä on pieni. Sellainen puhuttelee myös senioreita.

Kehityksen kohteita ovat nykyisin muun muassa infopöytäjärjestelmä ja matkalipun hankinta.

Ratavarressa rakennetaan

Ratikalla ja sen suunnitelmilla on Tampereella puoltajat ja vastustajat.

Ratikkaväki ei säästä laatusanoja hyödyistä, jotka parissa vuosikymmenessä johtavat noissa laskelmissa siihen, että yhdeksän kym-

menestä kaupunkilaisesta asuu joukkoliikennevyöhykkeellä. Jo nyt ratikan ratavarasia rakennetaan kuumeisesti. Ratikalla sanotaan "etsittävän vahvistuksia kaupungin elinvoimaan".

Kriitikot taas pitävät monia näkemyksiä euforiana, keinotekoisesti aikaansaatuna hyvinvointitunteena. Ilmeiseksi kuitenkin jää, että lopullisen arvion ratikasta voi esittää vasta vuosikymmenten jälkeen.

Hitaasti kiiruhtaen

Tampereella on kiirehditty maltillisesti, luonnollisesti. Vossikka-aikaan raitiotiestä tehtiin aloite jo 1907, siis 115 vuotta sitten, mutta jo silloin todettiin kunnalliskertomuksessa, että "rakentamisesta oli ollut puhetta jo pitkään" ja "sen tarpeellisuutta tuskin kukaan epäilee".

Silloin korostettiin myös "kaupungin kunniaa", sitäkin raitiotie tietävästi lisäisi.

Jo heti vuonna 2010 kaupungissa käynnistettiin jo ratikan yleissuunnitelma, ja työt käynnistyivät vuonna 2017.

Matti Litukka

Kokouskutsu

Suomen Senioriliike – Arvokkaan vanhenemisen puolesta ry:n sääntömääräiseen kevätkokoukseen

Tervetuloa keskustelemaan ja tapaamaan tuttuja ja solmimaan uusia tuttavuuksia!

Aika keskiviikkona 27.4. klo 15.00 alkaen.

Paikka Kalliolan Setlementtitalon auditorio, Sturenkatu 11, Helsinki.

Kokouksen alussa vanhusasiavaltuutettu **Päivi Topo** alustaa ikäpolitiikan ajankohtaisista aiheista. Varsinainen kevätkokous alkaa heti Topon alustuksen jälkeen n klo 16.

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus, puheenjohtaja Eeva Kainulainen
2. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valitseminen
3. Pöytäkirjan tarkastajien ja ääntenlaskijoiden valitseminen
4. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen.
5. Esityslistan vahvistaminen
6. Tilinpäätös 2021
 - esitetään tilinpäätös (vuosikertomus, tuloslaskelma ja tase)
 - esitetään toiminnantarkastajien lausunto
 - päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta
 - päätetään vastuuvapauden myöntämisestä
7. Nimitysvaliokunnan asettaminen
Sääntöjen mukaan kevätkokouksessa valitaan 3–5-jäseninen nimitysvaliokunta valmistelevaan syyskokouksessa suoritettavia henkilövalintoja ja tekemään ehdotus hallituksen puheenjohtajasta, hallituksen jäsenten lukumäärästä ja jäsenistä sekä toiminnantarkastajista. Päätetään nimitysvaliokunnan jäsenten lukumäärä. Valitaan nimitysvaliokunnan jäsenet.
8. Ilmoitusasiat
9. Muut mahdolliset asiat
10. Kokouksen päättäminen

Helsinki 7.3.2022

Suomen Senioriliike –
Arvokkaan vanhenemisen puolesta ry
Hallitus

Senioriliike on senioreiden ääni arvokkaan elämän puolesta sen eri vaiheissa

Senioriliikkeen hallitus päätti syksyllä 2021 liikkeen strategias- ta. Strategiamme on pohjana kaikelle toiminnal- lemme, lausunnoille, kan- nanotoille, tapahtumille. Strategia -työryhmässä oli puheenjohtajana **Pirkko Ruuskanen-Parrukoski** ja jäseninä **Erkki Vauramo, Reijo Vuorento ja Vesa Poméll.**

Ydinsanoma

Senioriliike on seniorei- den ääni arvokkaan elämän puolesta sen eri vaiheissa.

Arvokas vanheneminen edellyttää riittävää toimeen- tuloa, hyvää hoivaa, hoitoa ja vireyttä vahvistavaa eli- nympäristöä. Ne edistävät myös sosiaalisesti oikeuden- mukaista ja hyvinvoivaa yh- teiskuntaa.

Riittävä toimeentulo tar- koittaa sellaista eläketurvaa, jolla tulee toimeen sekä ve- rotuksellisesti kannustavaa työskentelyä eläkeläisenä. Oman henkisen ja fyysi- sen kunnon ylläpitäminen edellyttää asuinympäristöä, jossa pystyy liikkumaan ja toimimaan yhdessä muiden ihmisten kanssa.

Hyvät kuntoutus-, ter- veys- sekä muut palvelut ovat olennainen osa senio- reiden hyvää elämää. Alan ammatillisen osaamisen turvaamiseksi on hoiva- ja hoitoalan arvostusta ja palkkausta nostettava sekä uudistettava sosiaali- ja ter- veysalan rakenteita nykytar- peita vastaaviksi.

Arvolähtökohta

Suomen senioriliike on po- liittisesti ja uskonnollises- ti sitoutumaton ja tarjoaa vastuullisesti palvelujaan ajatuksella, että kaikki pi- detään mukana.

Seniorit edustavat koko yhteiskuntaa ja jokainen on yhteiskunnan arvokas jäsen. Jokainen vanhenee omalla tavallaan ja näin myös seni- oreiden ikäryhmät ovat kes- kenään erilaisia ja tarvitsevat ikääntymisen eri vaiheissa erilaisia aktiviteetteja ja pal- veluja. Jokaista senioria on kohdeltava tasapuolisesti ja taattava tarpeiden mukainen palvelujen saatavuus.

Visio

Senioriliike on tunnettu ja tunnustettu senioreiden asioiden edistäjä ja esillä

pitäjä, joka on kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti verkostoitunut. Senioriliik- keen toiminta on avointa ja luottamuksellista.

Toimintamalli ja kohderyhmät

Senioriliike korostaa se- nioreiden osaamista ja tietotaitoja, joita voidaan ja tulee hyödyntää monin tavoin vapaaehtoistyössä, yhteisöllisessä toiminnassa ja myös työelämässä kunkin toimintakyvyn ja kiinnos- tuksen mukaisesti.

Toimintansa edistämisek- si ja rahoittamiseksi Senio- riliike kehittää resurssiensa pohjalta monipuolista neu- vontaan, julkaisutoimintaan ja erilaisiin aktiviteetteihin perustuvaa toimintamallia. Se ohjaa palvelemaan Se- nioriliikkeen jäsenistöä ja jäsenistöstä muodostuvia kohderyhmiä yhteistyössä jäsenistön kanssa.

Toiminnan tukena ovat yritykset, verkostot ja muut organisaatiot, jotka edistävät Senioriliikkeen tarkoituksen toteuttamista.

Tavoitteet

Senioriliikkeen tavoitteena on

- laajentaa valtakunnallista, alueellista ja paikallista näkyvyyttä ja olemassaoloa
- seniori-ikäisen väestön arvostuksen lisääminen vaikuttamalla yleiseen asenne- ilmapiiriin
- vaikuttaminen eläkkeiden ja muun toimeentulon riittävyyteen
- senioreiden tarvitsemien sosiaali-, terveys-, kuntoutus- ja asumispalvelujen riittävyyden ja laadun edistäminen
- järjestää / vaatia neuvontaa ja ohjausta olemassa olevista ja tarvittavista asumis- ja muista palveluista ja sosiaalityöskälyistä
- edistää yhteiskunnallisia osallistumismah- dollisuuksia, esimerkiksi työ- ja vapaaehtois- toiminnassa senioreiden omien kykyjen, toiveiden ja voimien mukaisesti
- kehittää jäsenhankinnan uusia muotoja ja tapoja yhdessä toiminnan tarkoitusta edistävien yhteistyökumppaneiden kanssa
- luoda selkeää palvelutarjontaa jäsenistölleen

Senioriliikkeen hallituksen jäsenet 2022

Eeva Kainulainen
Puheenjohtaja

Esa Fagerlund
varapuheenjohtaja

Kimmo Kiljunen

Maarit Peltomaa

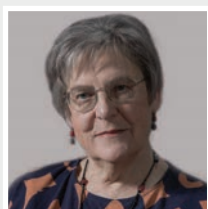
Timo Strandberg

Sari Tanus

Reijo Vuorento

Heli Stenvall

www.senioriliike.fi

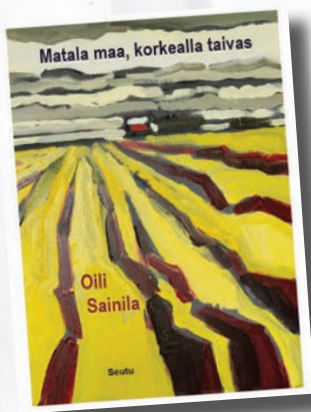
**Liity
jäseneksi!
Yhdessä
olemme
enemmän.**

www.senioriliike.fi

Jokainen ihminen on laulun arvoinen ja jokaisen ihmisen elämä luo tulevaisuutta

Jokainen ihminen rakentaa maailmaa seuraavalle sukupolvelle. Ei tarvitse olla merkkihenkilö tai julkkis ja silti vaikutus perheessä, työssä, asuinpaikalla vie monenlaista hyvää eteenpäin. Emme kuitenkaan ole vain oman onnemme seppiä. Ympäristö, maailman tapahtumat, yhteiskunnan kehittyminen ja ihmiset ympärillämme luovat sekä saavutuksia että menetyksiä.

Kirjat arvosteli Heli Stenvall

Matala maa, korkealla taivas

(SEUTU KUSTANNUS, TAMPERE 2021)

Äidinkielen opettajan, runoilija **Oili Sainilan** (synt. 1948) kirja **Matala maa, korkealla taivas** (Seutu kustannus, Tampere 2021) kertoo Selma ja Juho Lindhin perheen tarinan 1800-luvun lopusta 1940-luvulle. Tarina päättyy kirjoittajan äidin, perheen nuorimman tyttären Toinin kuolemaan.

Perheen pieni tila sijaitsi Limingan peltojen perällä Ketunmaalla. Sieltä Juho Lindh käveli tai hiihti Lapin metsiin metsätöihin, myöhemmin Muurmannin radan

rakennustöihin. Talvikuu-kausien ajan Selma huolehti yksin karjasta ja lapsista, joita syntyi kaikkiaan kymmenen. Perheen elämään mahtui sotia, menetyksiä, rakkautta ja käsittämättömän paljon rankkaa työtä, mutta myös hiihtokilpailuja, tanssia ja musiikkia.

Työnhakumatkalla etelässä perheen poika Manne joutui onnettomien sattumien kautta vangituksi ja Hennalan vankileirille. Hänet vapautettiin, mutta nälkä oli heikentänyt nuoren miehen niin, että pian kotiin palattuaan hän kuoli

espanjantautiin.

Seuraava vitsaus oli lama, jossa Ketunmaan asukkaat yksi toisensa perään menettivät maansa ja omaisuutensa, kun pankki peri saataviaan. Mökit jäivät ja vuokramaat, jotta päästiin uuteen alkuun. Naapurit auttoivat toisiaan.

Aikuistuttuaan Lindhin perheen tyttäret muuttivat Lahteen, jossa he saivat ompelimoista töitä. Nuorin tytär Toini, peri tilan, jonka Juho Lindh oli saanut uudestaan ostettua perheelleen. Toini jäi huolehtimaan vanhemmistaan, kun muut lapset olivat muuttaneet pois

kotoa.

Oili Sainilan kieli on kaunista paikallista kieltä. Se vie syvälle Lindhin perheen elämään, heidän kokemuksiinsa. Kirjaa ei maltaisi laskea kädestään. Ihmettyttää, kuinka tynesti Lindhin perhe eli elämänsä ja lukijalle tulee mielikuva, että sotien aiheuttamista menetyksistä huolimatta, he selvisivät ja osasivat iloita tavallisesta arkielämästä ja edistyksestä, joka helpotti elämää. Juho kantoi Selmalle kotiin ompelukoneen, joka koitui tyttärienkin iloksi.

Kohdunvaltaajan vanavedessä, muistoja ja seipiteellisiä tarinoita

(PROMETHEUS KUSTANNUS OY, 2020)

Lääkäri **Kaija Saarelman** kirja **Kohdunvaltaajan vanavedessä, muistoja ja seipiteellisiä tarinoita** (Prometheus kustannus Oy, 2020) auttaa sukeltamaan keskiluokkaisen hyvin toimeentulevan perheen elämään Huittisissa. Äiti oli hammaslääkäri, isä opettaja ja kahdelle alle vuoden ikäerolla syntyneelle tyttärelle yliopisto-opiskelut olivat itsestään selvä valinta. Siihen myös kannustettiin kotona.

Kaija aloitti lääketieteen opinnot Helsingin yliopistossa. Kaijan rakkaus löytyi samalta vuosikurssilta ja avioliitto solmittiin kesken opintojen. Vain 21-vuotiaana Kaija havaitsi olevansa raskaana. Toinenkin lapsi syntyi opiskeluaikana.

Valmistuttuaan Kaija ja Osmo Saarelma suuntasivat Juankoskelle lääkäreiksi. Juankoski oli ollut puoli vuotta ilman lääkäreitä ja juuri valmistunut pariskunta, joka oli kiitollinen saamastaan koulutuksesta, halusi mennä sinne, missä heitä eniten

tarvitaan.

Savo oli molemmille tuntematon paikka. Kaija oli Länsi-Suomesta ja puoliso Osmo helsinkiläinen. Seitsemän vuoden kuluttua tyttöliekär ja tohtori ite, kuten heitä Savossa kutsuttiin, palasivat takaisin pääkaupunkiseudulle.

Kaija Saarelma kertoo kirjassaan paljon työstään lääkärinä perusterveydenhoidossa. Lukija kokee vahvasti empatiaa vastuullista lääkäreitä kohtaan, joka työssään ratkaisee lämmöllä monet kohtaamiset. Vaan missä

rentoutua, mihin uppoutua, missä irrottaa ajatukset työstä? Kaijalle se on taide. Kirjassa onkin välisivuina Kaijan taidetta. Myöhemmin monet ulkomaanmatkat ajavat samaa asiaa.

Kaija Saarelma kuvailee elämänsä, työtään ja perheensä elämää lämmöllä, osuvasti ja huumorilla.

Tavallisen miehen tarina

(BARENTS PUBLISHERS-FIN, KOKKOLA 2020)

Insinööri **Tapani Ansaharjun** kirja **Tavallisen miehen tarina** (Barents Publishers-Fin, Kokkola 2020) On mahdava kuvaus suomalaisen yhteiskunnan muutoksesta ja rakentumisesta hyvinvointivaltioiksi, jossa kuka

tahansa voi opiskella lapsesta eläkeikään asti, jos vain intoa ja päättää riittää.

Porissa Ansaharjun elämä alkoi isän rakentamassa rintamamiestalossa. Hän valmistui insinööriksi, mutta kiinnostus opettajan tehtäviin ajoi häntä

eteenpäin ammattikoulujen ja ammattikorkeakoulujen opettajaksi. Työn ohella syntyi ammatillisia oppikirjoja. Ansaharju on ollut monella tavalla mukana opetuksen ja koulutuksen kehittämisessä.

Tapani Ansaharjun suvussa, lestadiolaisuus eli vah-

vana jo neljännessä polvessa. Paitsi perhe, myös uskonsisaret ja veljet ovat tuoneet turvaa ja talkooväkeä aina kun apua on tarvittu.

Elämänkerrat luettuani mietin, miten monella tavalla elämänsä voi rakentaa. Ja miten tärkeitä jokaisen ihmisen elämä on.

Viruskaan ei Pirttiä hiljennä

Laskiais aikaan länsitamperealaiset seniorit odottivat Niemen kartanon pirtille Niemenrantaan, Lielahden naapuriin kuulemaan esitelmää monimuotoisesta vapaaehtoistyöstä.

Mukaan pyrki kuitenkin myös vastenmielinen vieras, koronavirus. Tilaisuus oli pakko siirtää. Ikävä tapaus. Rientolan Settlementin toiminnanjohtaja **Sanna Natunen** näet korostaa, että vapaaehtoistyö on yhdistyksen toiminnan aivan ydintä. Tapaus kirpasi samalla myös Senioriliikkeen tamperealaisia jäseniä. Settlementti ja Senioriliike ovat näet tehneet tiivistä yhteistyötä jo lähes vuosikymmenen. Viruskaan ei sitä lannista.

Samanlaiset arvot molemmilla

Tämän kumppanuuden kaikki vaiheet kokenut Senioriliikkeen ja myös Rientolan hallituksen jäsen **Esa Fagerlund** piirtää ison kuvan:

- Yhdistysten arvot ovat yhdensuuntaiset. Niitä ovat

yhteisöllisyyden edistäminen, ihmisten kunnioittaminen, tasa-arvo ja ikäihmisten hyvinvoinnin ja arvokkaan vanhenemisen mahdollistaminen.

Yhteistyö on jo kasvatanut toiminnan mittoihin, jota siis viruskaan ei voi lannistaa. 78-vuotiaan Rientolan ja neljätoistavuotiaan Senioriliikkeen toimin on järjestetty hengästyttävä määrä toimintaa ja tapahtumia: moninaista kulttuuria, retkiä, esitelmää ajankohtaisista aiheista, musiikkia.

Tapahtumiin on osallistunut viime vuosina puolitoista tuhatta osallistujaa.

Aitoa ystävyyttä

Pelkillä numeroilla ei kaikkea kuitenkaan voi kertoa. Sanna Natunen muistuttaa, miten vuosien mittaan on syntynyt lukuisasti oikeaa ystävyyttä. Ansio on hänen mukaansa juuri vapaaehtoistyössä. Ihmisten

kohtaamisen merkitys on tärkeällä sijalla niin Senioriliikkeen kuin settlementtien arvoissa.

Ja lisää kohtaamisia tulee Tampereellakin. Pirtti on usein ollut tupaten täynnä. Nyt uusin tapahtuma on ristitty Avoimeksi Pirtiksi, ikäihmisille tarkoitetuksi matalan kynnyksen kohtaamispaikaksi maanantaisin. ”Ytimessä on yhteisöllisyys ja mahdollisuus kohdata muita rennossa, hyväksyvässä ja turvallisessa ilmapöydässä”, näin määritellään tulevat maanantait.

Vain yksi sana riittää: Pirtti

Jos on kiinnostunut ”yhteisöllisestä harrastus- ja kansalaistoiminnan keskuksesta”, kuten virkamiesmäisesti sanotaan, läntisellä Tampereella riittää yksi sana. Se on Pirtti.

Matti Litukka

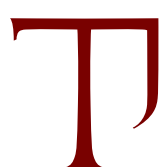
Pirtti

On merkittävä osa Niemen kartanoa, jonka juuret ulottuvat peräti 1400-luvulle. Paikallinen teollisuus, A. Ahlström ja sitten J W Enqvist, ostivat kartanon, josta kehittyi kylän olohuone, erityisesti työväestölle. Nykyinen omistaja Rientola on tehnyt mittavan kulttuuriteon tilan rakennusten kunnostamisessa, olohuone kestää arvioinnin. Säätiö palkittiinkin viime syksynä Pirkanmaan kulttuuriympäristöpalkinnolla Niemen kartanon kulttuuriympäristön säilyttämisessä ja kunnostamisessa.

**LAADUKASTA JA ASIAKASLÄHEISTÄ PALVELUA
VANKALLA KOKEMUKSELLA JA NÄKEMYKSELLÄ**

ASiantuntijamme apu
elämäsi muutoksiin mm.

- AVIOLIITTO
- AVIOERO
- HUOLTAJUUSASIAT
- TESTAMENTIT
- EDUNVALVONTAVALTAKIRJAT JNE.

**ASIANAJOTOIMISTO
TAMMER-JURISTIT OY**

PUHELIN 010 346 6640

INFO@TAMMER-JURISTIT.FI
WWW.TAMMER-JURISTIT.FI
TAMPERE | HELSINKI

Äldrerådet i Mariehamn

Alla ärenden inom beslutande organ rör också seniorer

Äldrerådet i Mariehamn utses av stadsstyrelsen och består av sju medlemmar, med personliga ersättare, för närvarande 4 kvinnor och tre män. Tre av medlemmarna representerar Mariehamns Pensionärsförening och resten är politiskt valda. Medlemmarna i Äldrerådet ska vara intresserade av äldreomsorg och representera dem som utnyttjar eller kommer att använda äldreomsorgens tjänster. Som sekreterare fungerar en av stadsstyrelsen utsedd person, som arbetar inom äldreomsorgen. Äldrerådet möts en gång per månad, men endast undantagsvis under sommaren. Äldrerådet är, som namnet säger, ett rådgivande råd för stadens olika organ.

Stadens socialnämnd har sedan 1.1.2021 ändrats till en äldreomsorgsnämnd efter att i princip alla sociala uppgifter, förutom äldreomsorgen och barndagvården, överförts till de åländska Kommunernas socialtjänst. Äldreomsorgsnämnden har således kvar de uppgifter som socialnämnden tidigare hade inom äldreomsorgen och barndagvården, medan Äldrerådet liksom tidigare fungerar som en rådgivande instans.

Äldrerådet i Mariehamn förfogar över en budget som gjort det möjligt att anlita utomstående föreläsare och informatörer. Teman som varit aktuella

är till exempel den moms fria sociala servicen, ensamhet och isolering, intressebevakning, medicinanvändningen bland äldre, folkpensionens och stadens olika former av stöd och bidrag, ideella organisationers, såsom Folkhälsans och Röda Korsets, service till den äldre befolkningen osv. För att öka intresset hos fastighetsägarna har Äldrerådet föreslagit ett utökat bidrag för utbyggnaden av hissar i våningshusen i centrum.

Årets första möte beslutar teman, som ska behandlas under året

Vid sitt första möte varje år diskuterar Äldrerådet teman som skall behandlas under året, vid sidan av eventuella utlåtanden. Äldrerådet har föreslagit en förbättring av trottoarer och övergångsställen, så att de lämpar sig för rullstolar, rollatorer (och barnvagnar). Därtill önskas fler servicebostäder i stadens centrum, där pensionärerna helst vill bo. Initiativ har också tagits för lägre avgifter vid stadens serviceboende, vid sjukhuset och hälsocentralen. Till mötena har kallats sakkunniga inom områden som diskuteras.

Eftersom rådets förslag inte all-

tid fått en önskvärd behandling har rådet valt att också öka trycket på de beslutande, genom att i de lokala tidningarna i form av insändare berätta vad Äldrerådet anser om aktuella frågor. Insändarna har i en småstad en stor betydelse för politikernas beslutsfattande.

Äldrerådet utser Årets Senior

Årets Senior är en utmärkelse som introducerades av Äldrerådet i Mariehamn under stadens 150-års jubileum 2011. Äldrerådet utser Årets Senior, baserat på förslag som av stadens invånare inlämnats till Äldrerådet. Kriterier för nomineringen är att den föreslagna personen är i åldersgruppen 60+ och har efter uppnådd seniorålder på ett betydelsefullt sätt bidragit till utökad trivsel för stadens invånare. Årets Senior får diplom och blommor och rätt att dela ut prispengarna 400 euro, till den ideella förening som Årets Senior anser gör ett gott arbete

för våra medmänniskor.

Äldrerådet upplever sitt arbete positivt. I princip kan man säga att alla ärenden som behandlas inom stadens beslutande organ också rör den ca 20% som utgörs av seniorer av stadens befolkning. Det hör ändå till undantagen att man begär utlåtande av Äldrerådet. Ibland får man intrycket att stadens fäder och mödrar inte tänker på att även de, om de har tur, en dag blir gamla och att de då själva kommer att njuta av frukten från dagens beslut.

Leif Jansson

Ordförande för Äldrerådet i Mariehamn

Lukijan kirjoitus

Terveysjätit vaalivoittajina

Hyvintalouden vaa-
leissa sekä Pirkanmaalla
että muualla Suomessa tuli
valituksi paljon terveydenhoitojät-
tien osakkeenomistajia, sijoittajia,
hallituksen jäseniä ja edunvalvoja.
Ihmettelyn, ettei tässä tullut jo ky-
symykseen jääviys, jopa eturistiriita.

Pirkanmaalla ehdokkaina oli myös
asuntosijoittajaa, kaavoittajaa, raken-
nuttajaa ja urheilupomoa. Olipa siellä
myös kolme henkilöä, jotka takavuo-

sina olivat pääosassa trillerissä 'Neljä
naista tunnelissa'. Sekin pieni osa
kansasta joka äänesti, ei näköjään
ymmärtänyt, mistä äänesti vaan äänesti
poliittisin perustein.

Suurimpia vaalivoittajia olivat ter-
veysjätit, jonne palvelut väijäämättö-
mästi siirtyvät. Pieni ihminen hävisi.
Pimeys jatkaa kulkuaan. Itse äänestin
terveydenhoidon ammattilaista, joka
tuntee kenttätöön, hallinnon ja rahoi-

tuspuolen. Hän ei tullut valituksi.
Valituksi tulivat samat poliitikot,
jotka jo Tampereen valtuustossa ovat
aiheuttaneet meille miljardin velat.
Kirjailija John Steinbeckia lainaten:
'Pieni toivo, jopa toivoton toivo, ei ole
koskaan vahingoittanut ketään'.

Tapani Telenius,

Tampere, Senioriliikkeen jäsen

Moderni klassikko

Amslift on hissi, joka on räätälöitynä talosi tyyliin sopivaksi.

Laadukkaat ja yksilölliset hissiratkaisut sekä jälki-asennushissit haastaviinkin kerrostalokohteisiin.

Cibēs **AMSLIFT**

CIBES AMSLIFT OY | 020 743 2010 | myynti@cibeslift.fi | cibesamslift.fi

Jalat turvoksissa? Vaikea löytää kenkiä?

Pumpulin pehmeät, höyhenen kevyet Pirka-kengät

Pirka Seniorikengät

Tilaa
ilmainen
esite!

Erikoislevä
Pirka-
talvikenkä

Finnorto-jalkineet

Verkkokauppa finnorto.fi

PIRKA-KENKÄ OY

03 334 1951 • pirka-kenka.com

Seniorivisan vastaukset

Oikeat vastaukset:

1 b; 2 b; 3 a; 4 b; 5 c; 6 b; 7 a; 8 b; 9 b; 10 a

Ulkomaanmatka on lähellä

Varaa maiseman muutoksesi
osoitteessa wasaline.com

Reittimatka

alk. 38€

Eläkeläinen

alk. 27€

wasaline

Liity jäseneksi vaikuttajaverkostoon!

JÄSENHAKEMUS

Täytä ja postita tämä jäsenlomake.

Jäsenenä saat ajankohtaista ikäihmisiä koskevaa tietoa, jäsenlehden ja tiedotteita. Seuraa meitä Facebookissa ja sivuillamme www.senioriliike.fi.

Voit myös perustaa oman Senioriliikkeen verkoston ja vaikuttaa oman alueesi asioihin.

Lähetä jäsenhakemus osoitteella:

Suomen Senioriliike
Siltasaarenkatu 4
4. krs, huone 410
00530 Helsinki

Tunnus 5018500
00003 VASTAUSLÄHETYS

Senioriliike maksaa **postimaksun**, kun laitat yllä mainitun tunnuksen kirjekuoreen.

www.senioriliike.fi

- ☐ Liityn jäseneksi ja maksan 20 € jäsenmaksun laskun saatuani.
- ☐ Liityn kannatusjäseneksi ja maksan kannatusjäsenmaksun 500 €.
- ☐ Olen tukenut liikkeen toimintaa maksamalla haluamani summan Suomen Senioriliikkeen tilille FI86 1745 3000 0875 53.

Sukunimi _____

Etunimet _____

Lähiosoite _____

Postinumero _____

Postitoimipaikka _____

Sähköposti _____

Puhelin _____

☐ Nainen ☐ Mies

Syntymävuosi

Äidinkieli Suomi ☐ Ruotsi ☐ Muu kieli, mikä

Toivon saavani Senioriliikkeen viestit:

- ☐ Sähköpostilla
- ☐ Kirjeenä

☐ Hyväksyn, että yllä antamani henkilötiedot tallennetaan Suomen Senioriliike – Arvokkaan Vanhenemisen Puolesta ry:n jäsenrekisteriin

Tietojani saa käyttää ainoastaan Senioriliikkeen sisäisiin jakeluihin.